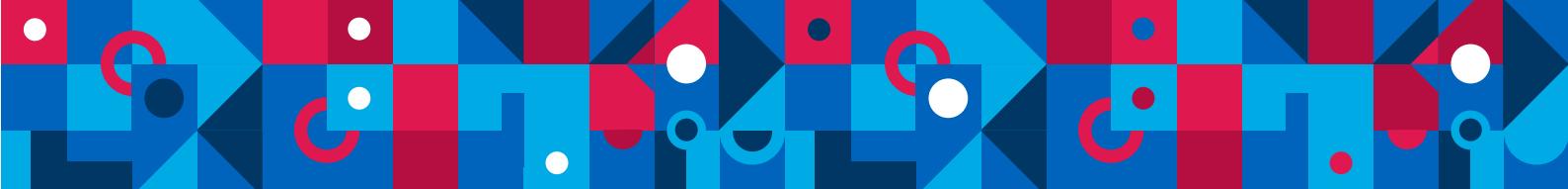




**TABUNG SIMPANAN PERSARAAN
BAGI GOLONGAN BUMIPUTERA:
ADAKAH
MENCUKUPI ?**





TERAJU

PENERAJU BUMIPUTERA

Hak cipta terpelihara @ oleh TERAJU

Hak cipta terpelihara. Kertas penyelidikan atau mana-mana bahagian daripadanya tidak boleh diterbitkan semula atau digunakan dalam apa cara sekalipun tanpa kebenaran bertulis daripada TERAJU kecuali untuk penggunaan petikan ringkas dalam ulasan.



PENGENALAN



1.1 Penuaan Penduduk

Fenomena penuaan penduduk, iaitu jangka hayat penduduk yang lebih panjang sedang dialami di serata dunia pada masa ini.

Pertubuhan Kesihatan Sedunia (WHO) menganggarkan bahawa negara-negara membangun akan didiami oleh separuh daripada 2 bilion penduduk berumur lebih dari 65 tahun menjelang tahun 2050¹.

Peningkatan penuaan penduduk ini, seperti yang berlaku di negara maju seperti Jepun merupakan kesan daripada perubahan faktor sosioekonomi negara itu². Bagi rantau Asia Pasifik, satu pertiga daripada keseluruhan populasi penduduk umur tua dunia banyak tertumpu di China. Pada tahun 2016, kira-kira 12.4% penduduk negara China dilaporkan berusia 60 tahun ke atas dan diunjurkan akan terus meningkat kepada lebih daripada 25% atau 1.3 bilion orang pada tahun 2050³.

Malaysia juga tidak terkecuali daripada fenomena ini. Laporan pada tahun 2020 menyatakan bahawa komposisi umur penduduk Malaysia diunjurkan akan meningkat 39.96% dalam empat dekad akan datang, iaitu daripada 28.6 juta pada tahun 2010 kepada lebih daripada 37 juta pada tahun 2030 dan hampir 40 juta pada tahun 2050⁴.

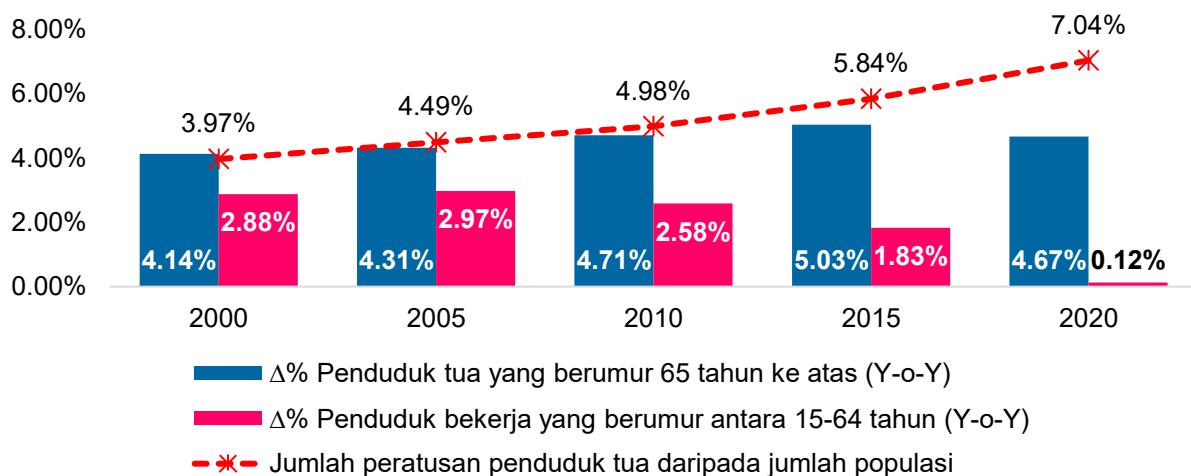
¹ Mansor, Awang, dan Ab Rashid (2019)

² Jack (2016)

³ Ibid¹

⁴ Ibid¹

Rajah 1: Perbandingan penduduk tua dan penduduk bekerja di Malaysia



Sumber: Jabatan Perangkaan Negara Malaysia (DOSM)

Rajah 1 menunjukkan perbandingan peratus perubahan antara penduduk tua yang berumur 65 tahun ke atas dan penduduk bekerja yang berumur antara 15 - 64 tahun di Malaysia antara tahun 2000 hingga tahun 2020. Peratus penduduk tua yang berumur 65 tahun ke atas menunjukkan peningkatan yang ketara (CAGR: 4.38%) jika dibandingkan dengan penduduk bekerja yang berumur antara 15-64 tahun (CAGR: 2.14%). Definisi negara tua juga boleh ditakrifkan kepada sesbuah negara apabila 7 peratus daripada rakyatnya adalah berumur 65 tahun dan ke atas. Jika mengikut definisi ini, Malaysia sebenarnya sudah bergelar negara tua pada tahun 2020 kerana peratusan penduduk umur tua di Malaysia telah mengalami peningkatan daripada 3.97% daripada keseluruhan populasi pada tahun 2000 kepada 7.04% pada tahun 2020.

Peningkatan ini mungkin disumbangkan oleh penurunan kadar kesuburan dan kematian sejajar dengan peningkatan jangka hayat. Peningkatan jangka hayat ini, secara tidak langsung akan meningkatkan risiko penyakit dan hilang upaya, tekanan kewangan dan kemiskinan yang akhirnya akan memberikan impak ke atas kelangsungan hidup. Oleh itu, krisis penuaan penduduk yang sedang dihadapi oleh seluruh negara dunia ini adalah situasi yang tidak dapat dielakkan.

Krisis penuaan penduduk juga merupakan masalah ekonomi kerana dengan peningkatan jumlah penduduk tua melebihi jumlah orang dewasa yang bekerja, aktiviti ekonomi dijangka akan merosot akibat pengurangan tenaga kerja dan penurunan produktiviti atas faktor usia⁵.

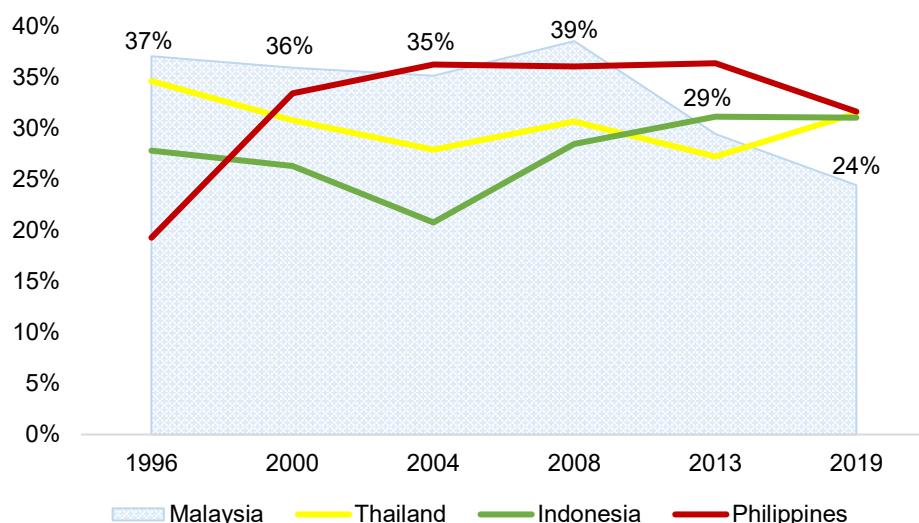
⁵ Maestas, Mullen, & Powell (2016)



Sebagai bukti, Rajah 1 menunjukkan peratusan tahun-ke-tahun bagi kumpulan pekerja telah menurun secara berperingkat dari tahun 2000 hingga tahun 2020. Hal ini bermaksud bahawa kita telah kehilangan beberapa populasi pekerja sejak tahun 2013 dan jika tren ini berlanjut selama satu atau dua dekad lagi, populasi pekerja di Malaysia mungkin akan menurun lebih jauh tanpa sebarang intervensi polisi yang diperkenalkan.

1.2 Simpanan Kewangan yang Tidak Mencukupi

Walaupun terdapat peningkatan dalam purata pendapatan isi rumah bulanan dan prestasi stabil indeks harga pengguna, penduduk Malaysia masih menghadapi cabaran dalam aspek simpanan.



Sumber: Bank Dunia

Penduduk di Malaysia mengalami pengurangan simpanan dan ini dapat dilihat berdasarkan penurunan simpanan kasar nasional dari 39% daripada KDNK pada tahun 2008 kepada 24% daripada KDNK pada tahun 2019. Berbanding dengan negara jiran yang lain seperti Thailand, Indonesia dan Filipina, simpanan kasar Malaysia adalah yang paling rendah dan seharusnya menjadi satu perkara yang diberikan perhatian.

Rakyat Malaysia didapati tidak mempunyai simpanan yang mencukupi dan dapat dilihat dengan jelas semasa krisis pandemik COVID-19. Menurut tinjauan yang bertajuk "Survei Khas Kesan COVID-19 kepada Ekonomi dan Individu (Pusingan 1)" oleh Jabatan Perangkaan Malaysia (DOSM)⁶, lebih dari dua pertiga (71.4%) penduduk bekerja sendiri dan lebih daripada separuh (58%) pekerja swasta mempunyai simpanan kurang daripada satu (1) bulan pendapatan.

⁶ Department of Statistics Malaysia (2020a)



Rakyat Malaysia didapati tidak mempunyai simpanan yang mencukupi dan dapat dilihat dengan jelas semasa krisis COVID-19.

Terdapat pelbagai faktor penurunan simpanan penduduk di negara ini. Antaranya ialah jumlah pendapatan isi rumah yang rendah. Sekiranya isi rumah yang mempunyai satu jenis pendapatan sahaja dan mempunyai jumlah perbelanjaan hampir sama, maka sangat sukar bagi isi rumah tersebut untuk mempunyai wang lebihan sebagai simpanan⁷.

Selain itu, kekurangan simpanan turut disebabkan oleh kurangnya pemahaman tentang pengurusan kewangan yang boleh menyebabkan seseorang berbelanja berlebihan dan menambahkan hutang sehingga tidak mampu untuk menabung⁸. Bank Negara Malaysia (BNM) melaporkan bahawa rakyat Malaysia mempunyai hutang isi rumah yang tinggi, iaitu pada kadar 87.5% daripada Keluaran Dalam Negara Kasar (KDNK) pada tahun 2020⁹. Hal ini mungkin disebabkan oleh budaya kewangan rakyat yang mengambil pinjaman perumahan jangka panjang dan pinjaman sewa beli secara serentak.

Oleh itu, dengan pendapatan yang rendah, ditambah dengan hutang dan kos sara hidup yang semakin meningkat dan juga pengurusan kewangan yang kurang cekap, rakyat Malaysia tidak akan mempunyai simpanan yang mencukupi dan ini akan mempengaruhi kelangsungan hidup mereka dalam jangka masa panjang, terutamanya dalam tempoh persaraan.

1.3 Persaraan di Malaysia

Fenomena penuaan penduduk telah menggolongkan Malaysia sebagai negara tua. Pada tahun 2020, kadar penduduk tua (iaitu berumur lebih dari 65 tahun) daripada jumlah populasi adalah 7.04%. Antara implikasi daripada fenomena ini ialah kenaikan kos rawatan dan penjagaan kesihatan penduduk. Beberapa kajian mendapati bahawa warga emas yang berumur 60 tahun ke atas memerlukan lebih banyak rawatan perubatan seperti mengunjungi pusat perubatan dan penjagaan kesihatan sebanyak enam (6) kali setahun secara purata¹⁰.

Fenomena ini akan menimbulkan masalah serius kepada penggubal dasar kerana individu yang hampir bersara tidak mempunyai simpanan persaraan yang mencukupi malahan mungkin mempunyai tanggungan yang tinggi seperti perbelanjaan anak-anak terutama bagi mereka yang berpendapatan rendah.

Satu kajian telah dijalankan untuk mengenal pasti beberapa masalah persaraan di Malaysia¹¹:

⁷ Beverly (1999)

⁸ Yoong, See, dan Baronovich (2012)

⁹ Bank Negara Malaysia (2020)

¹⁰ Yoong et al. (2012)

¹¹ Ibid ⁹

- 1) Bayaran pencen pekerja sektor awam yang rendah dan simpanan Kumpulan Wang Simpanan Pekerja (KWSP) pekerja sektor swasta yang tidak mencukupi;
- 2) Peningkatan jangka hayat rakyat Malaysia, kerentanan terhadap penyakit, kenaikan kos perubatan dan penjagaan kesihatan, serta ketidaksediaan (di kawasan luar bandar) dan penswastaan perkhidmatan perubatan dan;
- 3) Jurang antara kenaikan kos sara hidup dan taraf hidup rakyat Malaysia.

Beberapa kajian lain turut membuktikan bahawa masalah simpanan yang tidak cukup dan simpanan wang persaraan di kalangan golongan berpendapatan rendah dan sederhana adalah sangat serius. Isi rumah berpendapatan rendah dan sederhana tidak mempunyai simpanan yang mencukupi untuk bersara sekaligus menyebabkan mereka terus bekerja walaupun telah mencapai had umur persaraan¹². Sebagai contoh, pada 24 September 2021, KWSP melaporkan bahawa 46% ahli KWSP berumur bawah 55 tahun mempunyai simpanan kurang daripada RM10,000¹³.

Persaraan di Malaysia boleh dibahagikan kepada 2 kategori.

Kategori pertama adalah untuk pekerja sektor awam. Sebahagian besar daripada pekerja sektor awam mempunyai skim pencen sebagai perlindungan tempoh persaraan mereka. Walau bagaimanapun, kerajaan Malaysia telah mengurangkan pembayaran pencen dan mendorong lebih ramai pekerja sektor awam untuk menggunakan simpanan berkanun melalui KWSP¹⁴.

Kategori kedua adalah untuk mereka yang bekerja di sektor swasta. Semua pekerja di bawah Akta KWSP 1991 diwajibkan untuk menyumbangkan sebahagian daripada pendapatan mereka sebagai simpanan berkanun kepada KWSP dan majikan mereka juga diwajibkan untuk menyumbang ke akaun simpanan KWSP pekerja tersebut setiap bulan sepanjang tempoh pekerjaan.

Kajian ini akan memberi tumpuan kepada mereka yang memilih simpanan berkanun KWSP sebagai sumber pendapatan persaraan mereka.



¹² Bell, Carasso, dan Steuerle (2005)

¹³ Mohd Azman (2021)

¹⁴ Mohd et al. (2015)



1.4 Kumpulan Wang Simpanan Pekerja (KWSP)

KWSP diperkenalkan pada tahun 1951 untuk membantu tenaga kerja Malaysia menabung dalam tempoh bekerja. Inisiatif ini diperkenalkan dengan harapan untuk membantu rakyat membuat persediaan kewangan setelah bersara. Oleh sebab simpanan ini adalah untuk tempoh persaraan, KWSP telah meletakkan syarat pengeluaran simpanan yang ketat. Terdapat 2 jenis pengeluaran KWSP setakat Ogos 2021; pengeluaran separa dan pengeluaran penuh.

Pengeluaran separa ialah kebenaran yang diberikan kepada ahli KWSP untuk mengeluarkan sebahagian simpanan mereka dengan pematuhan salah satu syarat yang ditetapkan oleh KWSP. Manakala untuk pengeluaran penuh, ahli KWSP boleh mengeluarkan semua simpanan mereka di akaun KWSP mereka.

Jadual di bawah merupakan perbandingan kriteria pengeluaran separa dan penuh seperti yang ditetapkan oleh KWSP:

Jadual 1: Syarat Pengeluaran sebahagian KWSP (Sumber: KWSP)

No.	Pengeluaran Sebahagian
1.	Berumur 50 tahun
2.	Membayar pendidikan sendiri atau anak-anak
3.	Membeli rumah
4.	Membina rumah
5.	Mengurangkan/menebus baki pinjaman perumahan
6.	Membayar ansuran pinjaman perumahan bulanan
7.	Membeli rumah di bawah PR1MA
8.	Menampung perbelanjaan perubatan dan/atau membeli peralatan kesihatan
9.	Simpanan melebihi RM1 juta

Jadual 2: Syarat Pengeluaran penuh KWSP (Sumber: KWSP)

No.	Pengeluaran Penuh
1.	Berumur 55 tahun
2.	Berumur 60 tahun
3.	Anggota yang berkhidmat di Perkhidmatan Awam dengan status pekerja berpencen
4.	Tidak mampu secara fizikal atau mental
5.	Meninggalkan negara ini untuk warganegara Malaysia / Penduduk Tetap (PR) atau bukan rakyat Malaysia
6.	Kematian ahli KWSP



TINJAUAN RINGKAS PROFIL AHLI KWSP

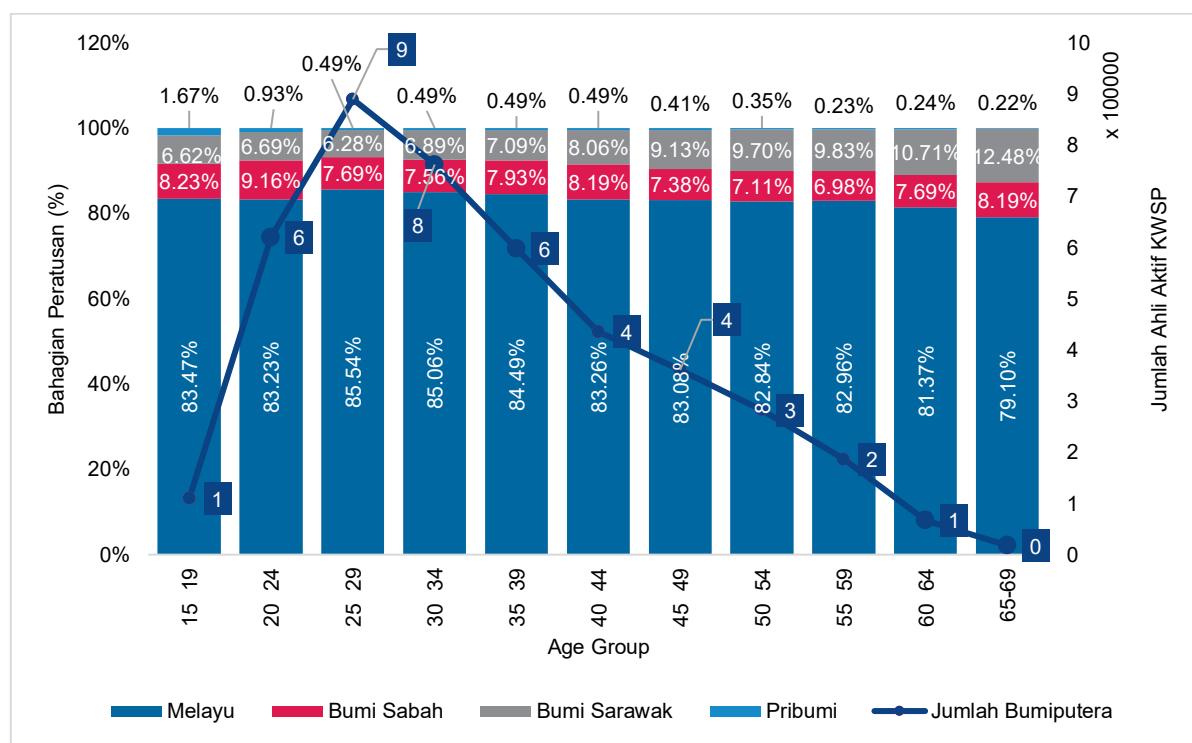
Data yang digunakan untuk profil KWSP di bahagian ini dan seterusnya adalah data statik dengan kemas kini terakhir pada Jun 2021.

2.1 Perbandingan Antara Bumiputera

Kajian ini telah memberikan gambaran umum tentang persaraan di Malaysia dan isu-isu utamanya. Seperti yang dinyatakan, masalah utama berkaitan persaraan di Malaysia ialah persediaan simpanan yang tidak mencukupi sehingga rakyat Malaysia harus mempersiapkan diri mereka untuk menampung perbelanjaan harian setelah bersara. Sebagai memenuhi skop kajian ini yang memberi tumpuan terhadap simpanan KWSP untuk pesara Bumiputera, bahagian ini akan menerangkan gambaran keseluruhan ahli KWSP mengikut etnik dan kumpulan umur berdasarkan data yang dikongsikan oleh KWSP.

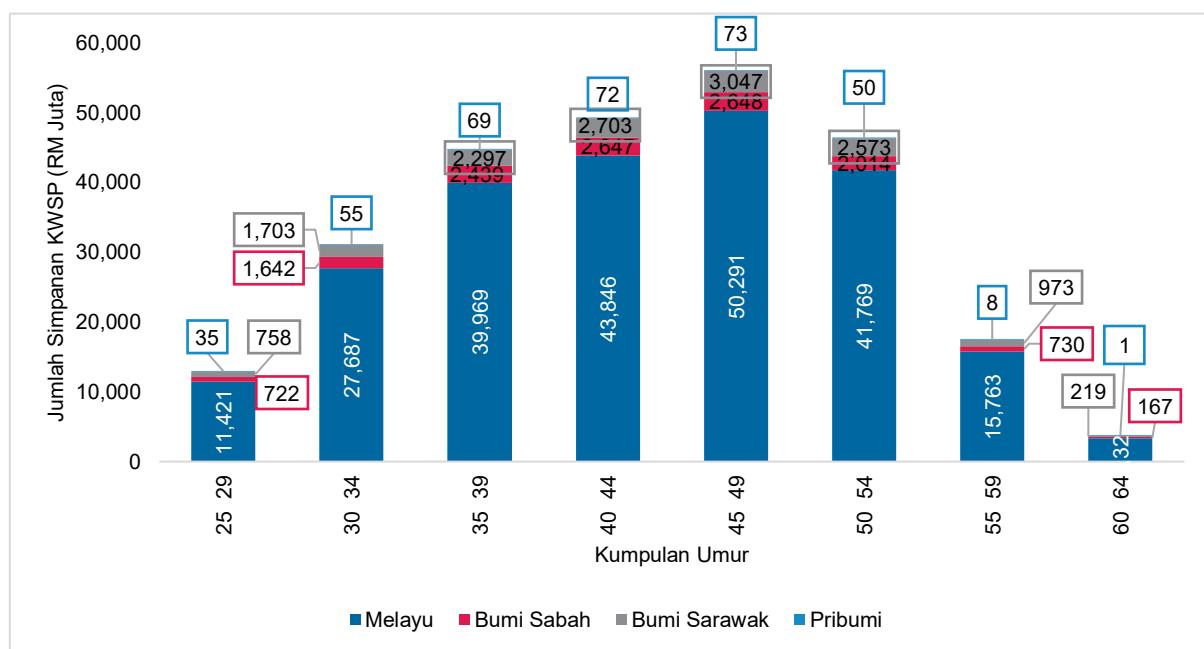
Data ahli Bumiputera KWSP yang disediakan oleh KWSP telah dibahagikan berdasarkan bangsa Melayu, Bumiputera Sabah, Bumiputera Sarawak, dan peribumi. Untuk tujuan perbincangan, kajian ini akan menggabungkan kesemua 4 kategori Bumiputera sebagai satu kelompok, mewakili Bumiputera secara keseluruhan (Jumlah Bumiputera).

Rajah 4: Jumlah Ahli Aktif KWSP Bumiputera dan bahagian peratusan daripada jumlah Bumiputera, setakat Jun 2021



Pertama, kajian ini akan meneliti keahlian KWSP berdasarkan kategori Bumiputera. Menurut data di atas, etnik Melayu ialah etnik yang paling dominan. Hal ini jelas apabila data dalam rajah ini menunjukkan bahawa bilangan keahlian bangsa Melayu adalah yang tertinggi bagi setiap kategori kumpulan umur, yakni melebihi 80% daripada keseluruhan ahli. Secara keseluruhan, jumlah ahli KWSP Bumiputera tertumpu pada kumpulan umur 20 hingga 39 tahun dengan jumlah anggota KWSP melebihi 500,000 ahli bagi setiap kumpulan umur. Hal ini menunjukkan bahawa pada Jun 2021, ramai Bumiputera pada usia 25-29 tahun telah bekerja dan menyumbang sebahagian daripada pendapatan mereka sebagai simpanan berkanun dengan KWSP. Manakala, ahli KWSP peribumi mempunyai keahlian yang terendah untuk semua kumpulan umur dalam kalangan Bumiputera.

Rajah 5: Jumlah Simpanan KWSP Bumiputera, setakat Jun 2021

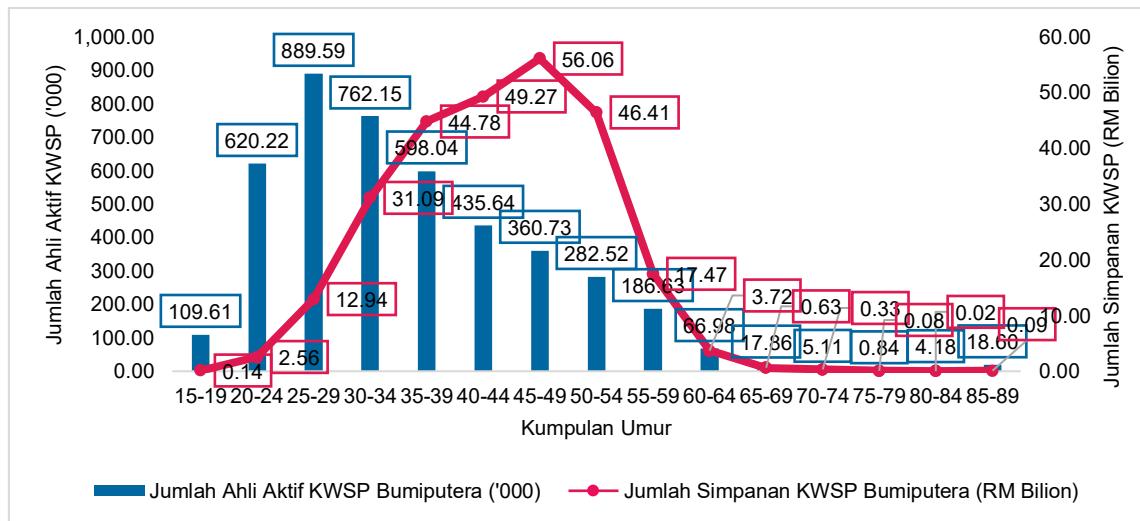


Sumber: KWSP

Seperti yang dijangkakan, jumlah simpanan KWSP orang Melayu adalah yang paling besar berbanding kumpulan etnik Bumiputera yang lain kerana saiz Bumiputera Melayu adalah 70% dari saiz keseluruhan kumpulan etnik. Tambahan pula, kajian ini berhipotesis bahawa pendapatan orang Melayu yang tinggi juga mungkin merupakan faktor utama dalam membuatkan orang Melayu mempunyai jumlah simpanan KWSP yang lebih tinggi berbanding dengan kumpulan Bumiputera yang lain.

Dari segi jumlah simpanan KWSP berdasarkan kumpulan umur, golongan Melayu menguasai keseluruhan kumpulan umur bagi Bumiputera manakala jumlah simpanan KWSP tertinggi untuk keseluruhan Bumiputera adalah pada kumpulan umur 45-49 tahun, iaitu RM56 bilion.

Rajah 6: Ahli Aktif KWSP dan Jumlah Simpanan KWSP bagi Bumiputera, setakat Jun 2021

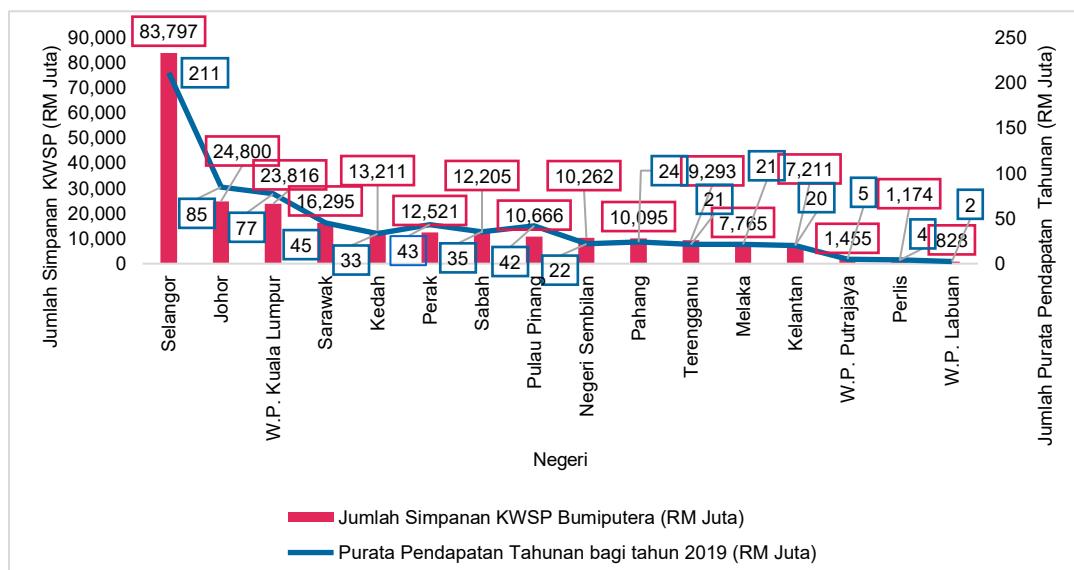


Sumber: KWSP

Menurut Rajah 6, bilangan ahli KWSP Bumiputera yang tertinggi adalah daripada golongan belia dengan julat usia antara 20-39 tahun. Manakala jumlah simpanan KWSP yang tertinggi untuk Bumiputera adalah pada kumpulan umur 45-49 tahun dan mula menunjukkan tren penurunan sebanyak 17.21% pada kumpulan umur 50-54 tahun kerana syarat pengeluaran separa telah dibenarkan pada usia 50 tahun. Penurunan jumlah simpanan KWSP terus menurun sebanyak 62.36% pada kumpulan umur 55-59 kerana syarat pengeluaran penuh dibenarkan untuk kumpulan umur ini.

Walau bagaimanapun, jumlah simpanan KWSP masih berterusan dalam kalangan kumpulan umur selepas 55-59 tahun. Salah satu sebab adalah masih ada sebilangan ahli Bumiputera yang tidak bersara setelah mencapai usia 55 tahun dan memanjangkan tempoh perkhidmatan mereka sehingga 60 tahun.

Rajah 7: Jumlah Simpanan KWSP Bumiputera di setiap negeri, setakat Jun 2021



Sumber: KWSP



Pecahan jumlah simpanan KWSP mengikut negeri dalam rajah di atas ini adalah untuk memberikan gambaran yang lebih jelas tentang profil KWSP Bumiputera. Menurut Rajah 7, Selangor mempunyai jumlah simpanan KWSP Bumiputera tertinggi berbanding dengan negeri lain. Salah satu sebab yang munasabah adalah tahap pendapatan Bumiputera di Selangor adalah lebih tinggi berbanding dengan negeri-negeri lain.

Untuk mengesahkan perkara ini, perbandingan tren antara jumlah purata pendapatan tahunan dan jumlah simpanan KWSP di sesebuah negeri telah dibuat. Sekiranya unjuran tren serupa, maka ini menunjukkan bahawa semakin tinggi pendapatan yang dikeluarkan oleh sesebuah negeri, semakin tinggi jumlah simpanan KWSP di negeri tersebut. Oleh sebab jumlah simpanan KWSP bergantung kepada jumlah ahli, maka jumlah purata pendapatan tahunan bagi setiap negeri dengan mengambil kira jumlah isi rumah turut dimasukkan ke dalam pengiraan. Formula ringkas untuk jumlah purata

Jumlah Pendapatan Purata Tahunan

$$= \text{Bilangan Isi Rumah di setiap negeri} \times \text{Pendapatan purata tahunan bagi setiap negeri}$$

Formula 1

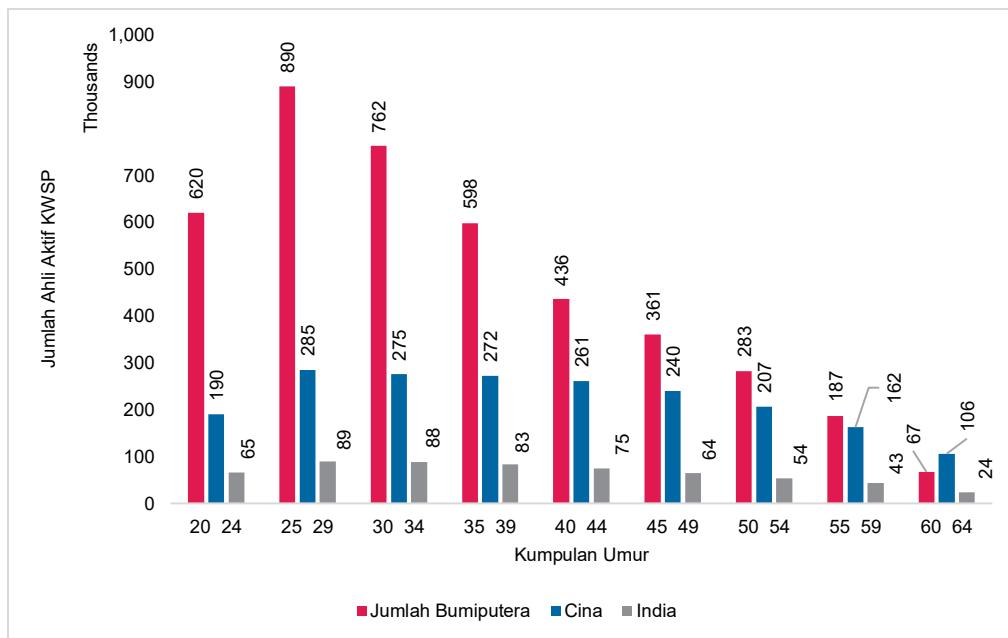
Rajah 7 memberikan gambaran yang jelas bahawa kedua-dua jumlah simpanan KWSP Bumiputera mempunyai graf unjuran tren yang sama dengan jumlah purata pendapatan tahunan bagi setiap negeri. Unjuran ini membentangkan andaian bahawa semakin tinggi pendapatan yang dihasilkan di sesebuah negeri, semakin tinggi jumlah simpanan KWSP di negeri tersebut. Walau bagaimanapun, keadaan ini juga menunjukkan bahawa wujudnya jurang yang besar antara negeri-negeri dengan jumlah simpanan KWSP ahli di kawasan Lembah Klang semestinya akan lebih tinggi berbanding dengan negeri lain.



2.2 Perbandingan Antara Etnik

Kajian ini telah membincangkan perihal jumlah simpanan dan ahli bumiputera KWSP secara menyeluruh. Kajian ini juga telah menganalisis kedudukan bumiputera di setiap negeri untuk memberikan gambaran yang lebih jelas mengenai demografi bumiputera. Bagi menambahkan kualiti perbincangan, kajian ini seterusnya akan membandingkan jumlah ahli KWSP berdasarkan etnik.

Rajah 8: Perbandingan Jumlah Ahli Aktif KWSP antara Bumiputera, Cina, dan India, setakat Jun 2021



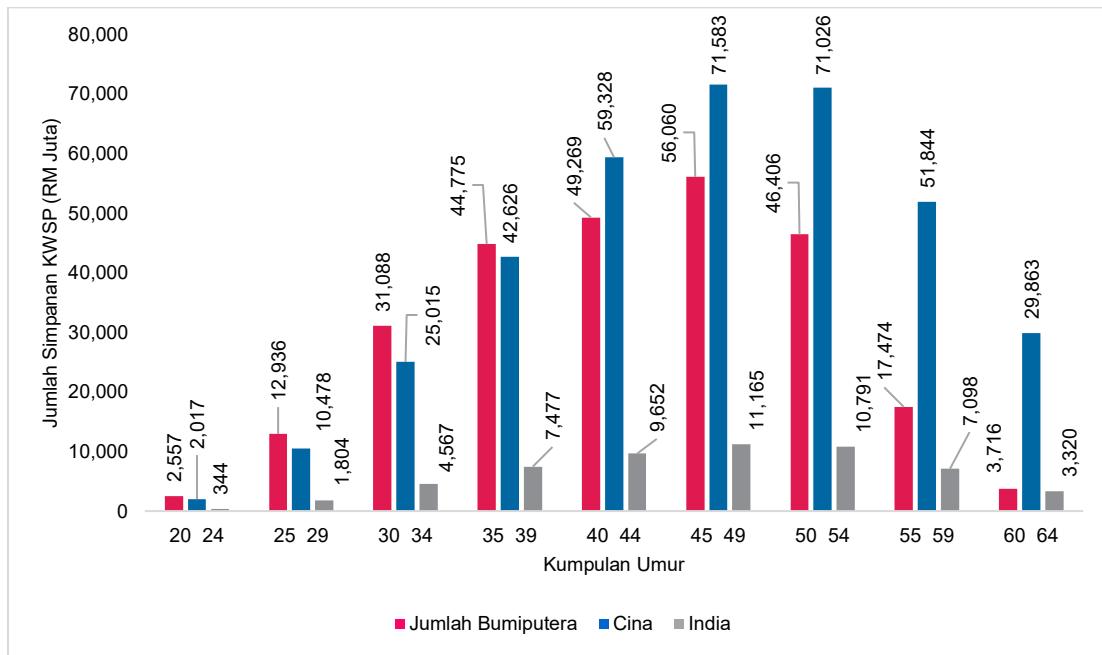
Sumber: KWSP

Apabila dibandingkan antara Bumiputera dengan etnik Cina dan India, jumlah ahli aktif KWSP menunjukkan bahawa Bumiputera merupakan ahli yang tertinggi dalam semua kategori kumpulan umur kecuali pada umur antara 60-69 tahun. Perkara ini mungkin suatu anomalai pada ketika ini memandangkan data untuk kumpulan umur 60-69 adalah yang paling sedikit antara kumpulan umur yang lain.

Menurut Rajah 8, perbezaan antara ahli Bumiputera dan Cina dari segi jumlah ahli aktif KWSP semakin susut. Maksudnya perbezaan ahli aktif KWSP antara Bumiputera dan Cina lebih sedikit pada generasi tua berbanding dengan generasi muda. Bagi generasi yang lebih tua, jurang antara ahli Bumiputera dan Cina agak kecil, walaupun ahli kaum Cina mempunyai jumlah ahli KWSP yang lebih rendah daripada ahli kaum Bumiputera.



Rajah 9: Perbandingan Jumlah Simpanan KWSP antara Bumiputera, Cina, dan India, setakat Jun 2021



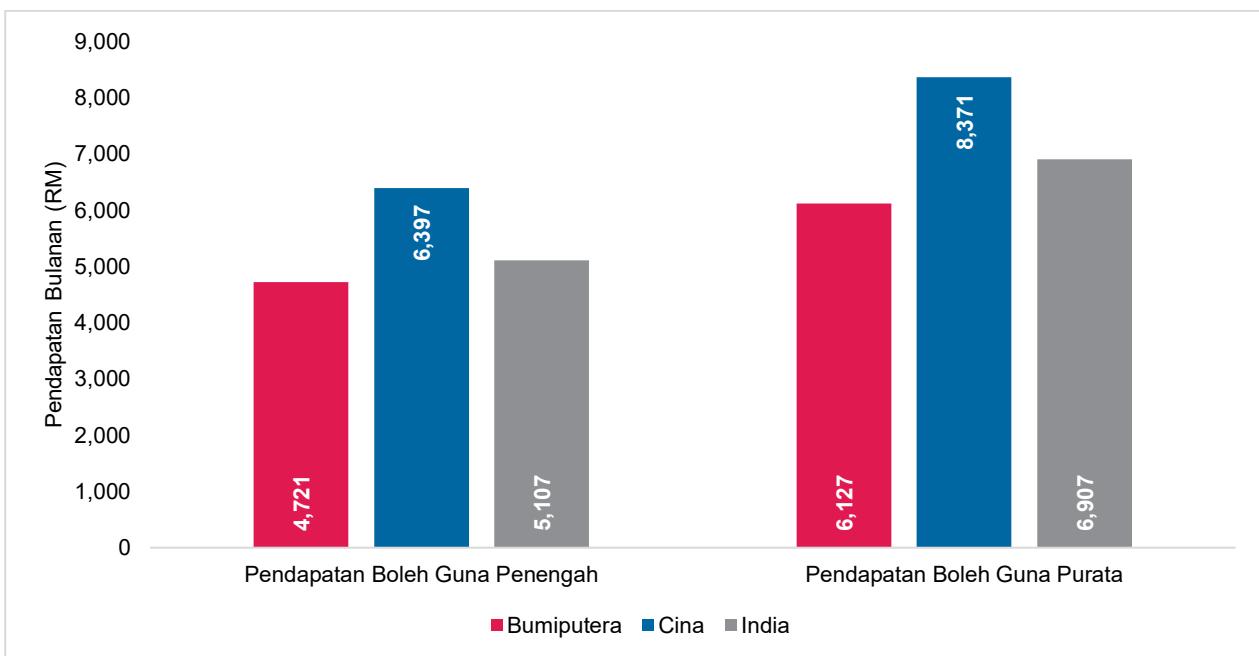
Sumber: KWSP

Tambahan pula, ahli kaum Cina menguasai jumlah simpanan KWSP walaupun tidak mempunyai ahli aktif yang tertinggi, terutama pada kumpulan umur 40-69 tahun. Walau bagaimanapun, jumlah simpanan KWSP Bumiputera lebih tinggi pada kumpulan umur 20-39 tahun. Jumlah simpanan KWSP yang tinggi untuk Bumiputera pada kumpulan umur ini mungkin disumbangkan oleh jumlah ahli KWSP yang sangat tinggi dalam kategori ini.

Antara faktor jumlah simpanan KWSP orang Cina lebih tinggi berbanding dengan golongan Bumiputera sedangkan jumlah ahli aktif KWSP orang Cina tidak melebihi jumlah ahli aktif KWSP orang Bumiputera adalah kerana pendapatan mereka yang lebih tinggi. Seperti yang dibincangkan sebelum ini, pendapatan yang tinggi akan menyebabkan simpanan seseorang menjadi lebih tinggi¹⁵.

¹⁵ Beverly (1999)

Rajah 10: Perbandingan Pendapatan Isi Rumah boleh guna antara Bumiputera, Cina, dan India, 2019



Sumber:
Laporan Survei Pendapatan Isi Rumah Dan Kemudahan Asas (2019)

Rajah 10 membuktikan bahawa purata pendapatan boleh guna kaum Cina lebih tinggi daripada Bumiputera dan statistik ini selaras dengan data yang ditunjukkan dalam jumlah simpanan KWSP Rajah 9 di atas iaitu jumlah simpanan KWSP kaum Cina lebih tinggi untuk hampir kesemua kumpulan umur jika dibandingkan dengan jumlah simpanan KWSP golongan Bumiputera.

2.3 Perbandingan Keahlian KWSP dengan Penduduk Bekerja di Pasaran Tenaga Buruh

Perbandingan jumlah ahli aktif KWSP dengan penduduk bekerja di pasaran tenaga buruh akan memberikan gambaran lebih jelas mengenai keadaan Bumiputera. Dengan andaian bahawa setiap ahli aktif KWSP adalah sebahagian daripada penduduk bekerja di pasaran tenaga buruh, pengiraan peratusan bahagian ahli aktif KWSP Bumiputera kepada penduduk bekerja Bumiputera akan memperlihatkan bilangan penduduk bekerja Bumiputera yang mencarum bersama KWSP.

Berdasarkan catatan teknikal DOSM dalam Survei Tenaga Buruh 2020, definisi penduduk bekerja adalah seperti berikut:



Semua orang yang bekerja sekurang-kurangnya sejam semasa minggu rujukan untuk mendapatkan upah, keuntungan atau keuntungan keluarga sama ada sebagai majikan, pekerja, bekerja sendiri atau pekerja keluarga tanpa gaji. Mereka juga dianggap bekerja jika:

- a) tidak bekerja semasa minggu rujukan disebabkan sakit, kecederaan, tiada upaya, cuaca buruk, bercuti, pertelingkahan buruh dan sebab-sebab sosial atau keagamaan tetapi mempunyai pekerjaan, ladang, perusahaan atau perusahaan keluarga lain untuk kembali bekerja.
- b) tidak bekerja buat sementara waktu tetapi bergaji dan pasti akan dipanggil bekerja semula.
- c) bekerja kurang daripada 30 jam semasa minggu rujukan disebabkan bentuk kerja atau disebabkan kurang kerja dan berkeupayaan serta sanggup menerima tambahan bilangan jam bekerja. Kumpulan ini merupakan guna tenaga tidak penuh.

Definisi penduduk bekerja seperti yang disebutkan di atas merangkumi majikan, pekerja, individu bekerja sendiri dan pekerja keluarga tanpa gaji. Oleh sebab hanya pekerja yang diwajibkan mencarum KWSP, maka kajian ini membuat andaian bahawa sejumlah besar ahli aktif KWSP berada dalam kategori pekerja untuk penduduk bekerja kerana hampir semua pekerja diwajibkan mencarum sebahagian daripada pendapatan mereka kepada KWSP berdasarkan Akta KWSP 1991, melainkan yang termasuk dalam senarai yang dikecualikan. Manakala bagi golongan seperti majikan, bekerja sendiri dan pekerja keluarga tanpa gaji mempunyai pilihan sama ada ingin membuat caruman KWSP ataupun tidak.

Oleh itu, penduduk bekerja yang bukan ahli aktif KWSP adalah golongan pekerja seperti majikan, bekerja sendiri, pekerja keluarga yang tidak berpendapatan atau termasuk dalam kategori orang yang tidak wajib

Jadual 3: Bahagian peratusan penduduk bekerja mengikut taraf pekerjaan dan kumpulan etnik. (Sumber: DOSM)

Taraf Pekerjaan	Bumi	Cina	India	Lain-lain	Bukan Warganegara
Majikan	1.81%	9.29%	2.92%	5.88%	0.92%
Pekerja	78.00%	70.15%	81.12%	60.76%	84.32%
Bekerja Sendiri	16.65%	16.73%	14.48%	29.07%	11.81%
Pekerja keluarga tanpa gaji	3.54%	3.83%	1.49%	4.30%	2.94%
Jumlah	100.00%	100.00%	100.00%	100.00%	100.00%

Berdasarkan Jadual 3, majoriti rakyat Malaysia (lebih daripada 50%) adalah bertaraf pekerja dengan kata lain rata-rata mereka adalah “makan gaji” dimana peribahasa ini bermaksud bekerja untuk mendapatkan upah.

Berikut adalah senarai orang-orang yang dinyatakan di dalam Jadual Pertama Akta KWSP 1991 adalah dikecualikan daripada mencarum seperti berikut:

- 1) Orang Asli Nomad melainkan jika dalam mana-mana hal tertentu Ketua Pengarah Jabatan Orang asli mengesyorkan selainnya.
- 2) Orang-orang gaji domestik sebagaimana yang diiktirafkan dalam Seksyen 3 Akta Pampasan Pekerja 1952 (Akta 273), KECUALI apabila diambil bekerja:
 - a) oleh mana-mana majikan yang dinyatakan dalam Jadual Kedua kepada akta ini;
 - b) oleh mana-mana pertubuhan yang didaftarkan atau dikehendaki didaftarkan di bawah mana-mana undangundang bertulis yang ada masa itu berkuatkuasa berhubungan pendaftaran pertubuhan-pertubuhan atau pertubuhan-pertubuhan koperasi; 9
 - c) dalam mana-mana perniagaan yang didaftarkan atau dilesenkan atau dikehendaki didaftarkan atau dilesenkan di bawah Akta Pendaftaran Perniagaan 1956 (Akta 197), Ordinan Pelesenan Tred bagi Negeri Sabah (Sabah Bab 144), Ordinan Pelesenan Perniagaan, Profesional dan Tred bagi Negeri Sarawak (Sarawak Bab 33), atau Ordinan Nama-Nama Perniagaan bagi Negeri Sarawak (Sarawak Bab 64), mengikut mana yang berkenaan; Atau d. oleh mana-mana perbadanan yang diperbadankan di bawah mana-mana undang-undang bertulis.





- 3) Pekerja luar (sebagaimana yang ditaksirkan dalam Seksyen 3 Akta Pampasan Pekerja 1952 (Akta 273)).
- 4) Orang-orang yang ditahan di mana-mana penjara, Sekolah Hendry Gurney, tempat tahanan, hospital mental dan Pusat Pemulihan yang mempunyai erti yang sama dalam Akta Penagih Dadah (Rawatan dan pemulihan) 1983 atau penempatan penyakit kusta.
- 5) Anggota Pentadbiran Kerajaan (Rujuk Perkara 160 Perlembagaan Persekutuan).
- 6) Orang-orang yang diambil bekerja dan Negara domisilnya adalah di luar Malaysia (warganegara asing) yang tidak memilih untuk mencarum.
- 7) Malaysia (warganegara asing) yang tidak memilih untuk mencarum. Pekerja yang telah mencapai umur 75 tahun.

Daripada senarai ini, Jadual Pertama Seksyen 2 Akta KWSP 1991 klausa (9) boleh ditakrifkan sebagai sebab utama seseorang pekerja terutamanya daripada golongan Bumiputera tidak menyumbang kepada KWSP. Untuk menyokong hujah ini, menurut DOSM, pekerja yang paling banyak diambil dalam industri pentadbiran awam dan pertahanan ialah dari golongan Bumiputera. Tambahan pula, menurut Akta Pencen 1980, pegawai pentadbiran awam dan pertahanan tergolong dalam kategori pegawai berpencen. Oleh itu, sekiranya seseorang pekerja sudah mempunyai sistem pencen, mereka tidak wajib menjadi pencarum tetap KWSP.

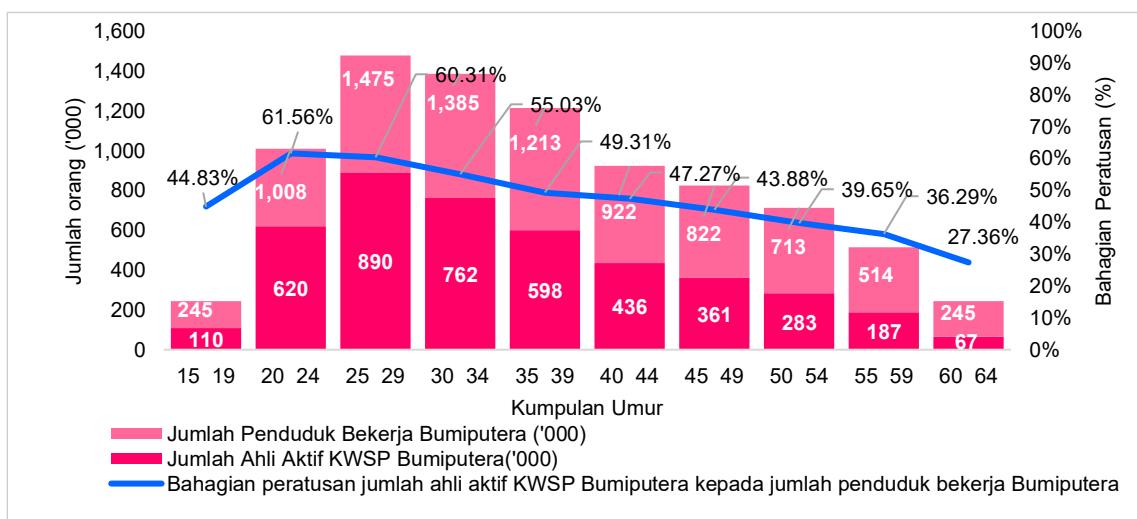
Jadual 4: Penduduk bekerja di industri pentadbiran awam dan pertahanan mengikut kumpulan etnik, 2020 (Sumber: DOSM)

Industri	Bumiputera	Cina	India	Lain-lain	Bukan Warganegara	Jumlah
Pentadbiran awam dan pertahanan; aktiviti keselamatan sosial wajib (000)	667.50	38.70	25.70	3.10	0.00	734.90
Bahagian peratusan Ethnik kepada industri pentadbiran awam dan pertahanan	90.83%	5.27%	3.50%	0.42%	0.00%	100.00%

Berdasarkan Jadual 4 di atas, 90.83% orang yang bekerja di industri pentadbiran awam dan pertahanan adalah golongan kaum Bumiputera, manakala hanya 5.27% dan 3.5% adalah kaum Cina dan India. Oleh itu, kajian ini mendapati bahawa terdapat sekumpulan penduduk bekerja dalam setiap kumpulan etnik yang merupakan bukan ahli aktif KWSP ialah pekerja di pentadbiran awam dan pertahanan yang menerima pencen, majikan, bekerja sendiri atau merupakan pekerja keluarga yang tidak bergaji.



Rajah 11: Bahagian peratusan jumlah ahli aktif KWSP Bumiputera kepada jumlah penduduk bekerja Bumiputera dan kumpulan umur, setakat Jun 2021



Sumber: KWSP

Rajah 11 menunjukkan bahawa hampir separuh daripada penduduk bekerja Bumiputera tidak membuat caruman KWSP. Hanya 43.88% daripada penduduk bekerja Bumiputera dalam lingkungan usia 45-49 tahun adalah ahli aktif KWSP manakala selebihnya adalah bukan. Secara keseluruhan, kajian ini menunjukkan purata peratusan ahli aktif KWSP Bumiputera dalam setiap kumpulan umur adalah 46.55% daripada jumlah penduduk bekerja Bumiputera.

Faktor paling kukuh untuk menjelaskan peratusan yang rendah dalam kalangan ahli aktif KWSP Bumiputera kepada jumlah penduduk bekerja adalah kerana separuh penduduk bekerja Bumiputera yang bukan ahli aktif KWSP mungkin telah memilih sistem pencen memandangkan 90.83% kakitangan pentadbiran awam dan pertahanan adalah golongan Bumiputera. Oleh itu, golongan Bumiputera mengalami peratusan ahli aktif KWSP kepada jumlah penduduk bekerja yang lebih rendah berbanding kaum Cina dan India.

Jadual 5: Bahagian peratusan taraf pekerjaan mengikut kumpulan etnik, 2020

Taraf Pekerjaan	Bumi	Cina	India	Lain-lain	Bukan Warganegara	Jumlah
Majikan	30.24%	59.51%	5.41%	1.09%	3.77%	100.00%
Pekerja	57.65%	19.92%	6.66%	0.50%	15.26%	100.00%
Bekerja Sendiri	59.68%	23.03%	5.77%	1.16%	10.37%	100.00%
Pekerja keluarga tanpa gaji	59.52%	24.79%	2.78%	0.81%	12.10%	100.00%

Sumber: DOSM

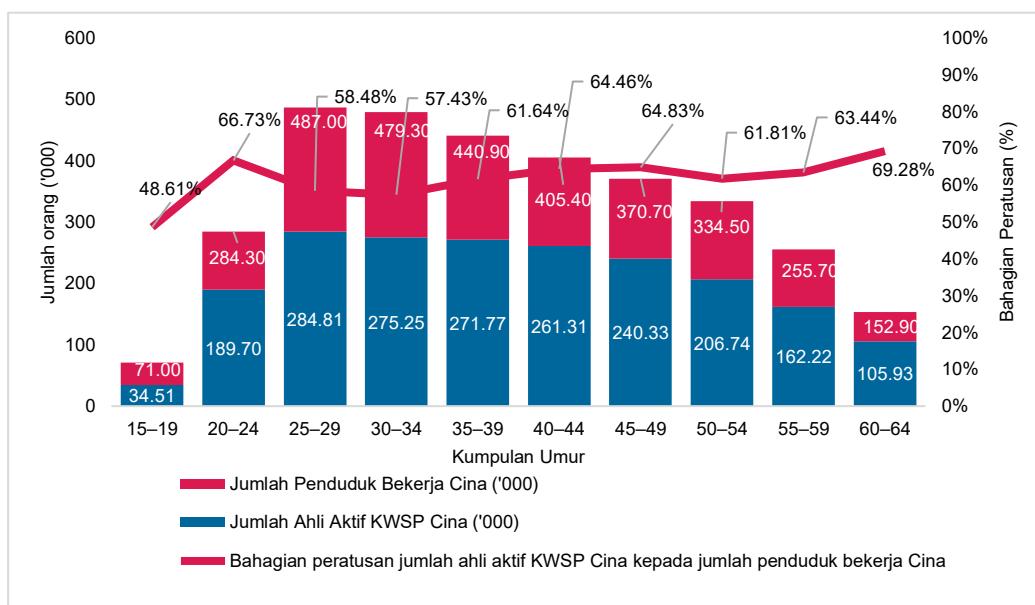
Faktor paling kukuh untuk menjelaskan peratusan yang rendah dalam kalangan ahli aktif KWSP Bumiputera kepada jumlah penduduk bekerja adalah kerana separuh penduduk bekerja bumiputera yang bukan ahli aktif KWSP mungkin telah memilih sistem pencen memandangkan 90.83% kakitangan pentadbiran awam dan pertahanan adalah golongan Bumiputera. Oleh itu, golongan Bumiputera mengalami peratusan ahli aktif KWSP kepada jumlah penduduk bekerja yang lebih rendah berbanding kaum Cina dan India.



Berdasarkan Jadual 5, selain hujah sistem pencen, sebahagian golongan Bumiputera juga adalah kumpulan yang bekerja sendiri dan pekerja keluarga yang tidak bergaji yang mungkin tidak mencarum dengan KWSP. Daripada jumlah status kumpulan yang bekerja sendiri, 59.68% adalah Bumiputera. Manakala daripada jumlah status pekerja keluarga yang tidak bergaji, 59.52% adalah Bumiputera. Kedua-dua status pekerjaan ini jelas menunjukkan bahawa golongan Bumiputera yang bukan ahli aktif KWSP boleh merupakan individu yang bekerja sendiri atau pekerja keluarga yang tidak bergaji.

Untuk mengkaji trend dalam Rajah 11, generasi tua Bumiputera mempunyai bahagian peratusan yang lebih rendah untuk ahli aktif KWSP Bumiputera kepada penduduk bekerja Bumiputera kerana sebahagian daripada mereka mungkin merupakan pegawai pentadbiran awam dan pertahanan yang memilih sistem pencen dan tidak mencarum dengan KWSP. Selain itu, ada juga kemungkinan bahawa generasi tua lebih cenderung untuk bekerja sendiri sekali gus, terutamanya melibatkan aktiviti keusahawanan.

Rajah 12: Bahagian peratusan jumlah ahli aktif KWSP Cina kepada jumlah penduduk bekerja Cina, setakat Jun 2021



Sumber: KWSP

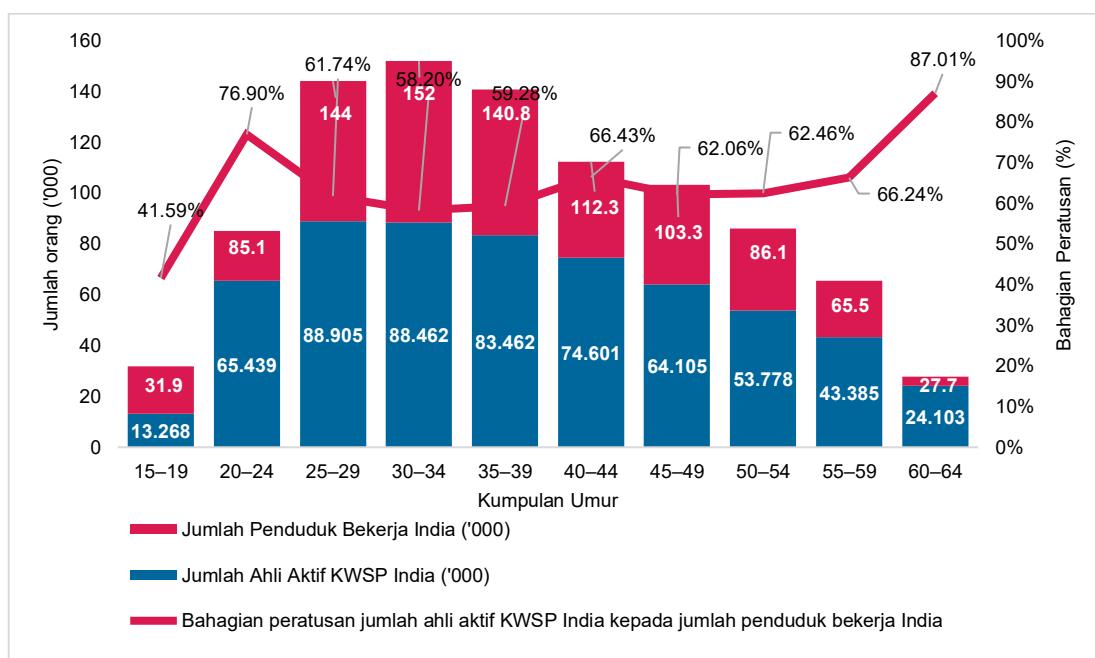
Graf pada Rajah 12 menunjukkan bahawa lebih daripada separuh penduduk bekerja Cina merupakan ahli aktif KWSP. Contohnya pada kumpulan usia 45-49 tahun, 64.83% daripada penduduk bekerja Cina adalah ahli aktif KWSP. Secara keseluruhan, kajian ini menunjukkan bahawa kadar purata ahli aktif KWSP Cina dalam setiap kumpulan umur adalah 61.67% daripada penduduk bekerja Cina. Salah satu hipotesis yang dapat dibuat bagi nilai lebih daripada 1/3 orang pekerja Cina bukan ahli aktif KWSP adalah kerana mereka termasuk dalam kategori majikan dan bekerja sendiri dengan mengambil kira hanya 5.27% orang Cina berada dalam sektor pentadbiran awam dan pertahanan.

Merujuk kepada Jadual 5 di atas, 59.51% daripada jumlah keseluruhan kumpulan majikan ialah kaum Cina. Namun, majikan Cina hanya 9.29% daripada jumlah keseluruhan penduduk bekerja Cina seperti yang dinyatakan dalam Jadual 3. Oleh itu, kajian ini mentafsirkan bahawa walaupun kaum Cina mempunyai bahagian peratusan tertinggi sebagai majikan dalam kalangan penduduk bekerja Cina, peratusan ini secara keseluruhannya amat rendah jika dibandingkan dengan status pekerjaan yang lain di Malaysia. Oleh hal yang demikian, peratusan penduduk bekerja Cina kekal lebih ramai sebagai ahli aktif KWSP berbanding dengan ahli aktif KWSP Bumiputera kerana hanya sebahagian kecil (9.29%) daripada penduduk bekerja Cina merupakan majikan.

Tambahan pula, Rajah 12 menunjukkan tidak ada perbezaan yang ketara antara generasi tua dan generasi muda orang Cina jika dibandingkan dari sudut peratusan bahagian ahli aktif KWSP Cina dengan penduduk bekerja Cina.



Rajah 13: Bahagian peratusan jumlah ahli aktif KWSP India kepada jumlah penduduk bekerja India, setakat Jun 2021



Menurut Rajah 13, graf ini menunjukkan bahawa lebih daripada separuh penduduk bekerja India merupakan ahli aktif KWSP. Sebagai contoh, 62.06% daripada penduduk bekerja India ialah ahli aktif KWSP pada kumpulan umur 45-49 tahun. Secara keseluruhan, kajian ini menunjukkan bahawa kadar purata ahli aktif KWSP kaum India dalam setiap kumpulan umur adalah 64.19% daripada keseluruhan penduduk bekerja India.

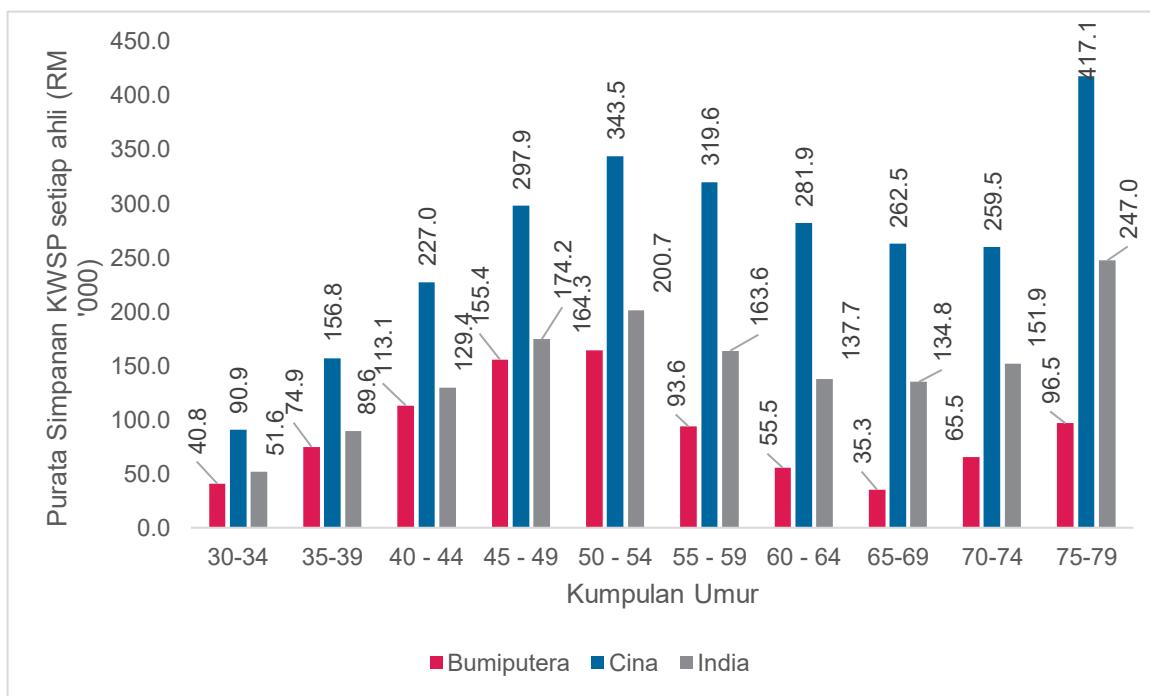
Sementara itu, kaum India mempamerkan trend yang hampir sama dengan kaum Cina apabila kadar purata ahli aktif KWSP dengan penduduk bekerjanya melebihi 60%. Kaum India mempunyai bilangan pekerja yang lebih rendah untuk semua jenis status pekerjaan berbanding dengan Bumiputera dan Cina. Berdasarkan Jadual 3, penduduk bekerja India tertumpu sebagai pekerja kerana kadar peratusan ahli aktif KWSP India kepada penduduk bekerja India mempunyai angka yang paling tinggi jika dibandingkan dengan kumpulan etnik yang lain iaitu pada kadar 81.12% daripada penduduk bekerja India. Pada masa yang sama, status pekerjaan kedua tertinggi dalam penduduk bekerja India ialah bekerja sendiri pada kadar 14.48% daripada penduduk bekerja India. Peratusan ini menunjukkan bahawa aktiviti keusahawanan juga menyumbang peranan kepada sebahagian kecil penduduk bekerja India tidak termasuk sebagai ahli aktif KWSP.

DAPATAN DAN ANALISIS

3.1 Purata Simpanan KWSP Setiap Ahli

Purata simpanan KWSP setiap ahli dapat dikira berdasarkan pembahagian jumlah simpanan KWSP dengan jumlah ahli KWSP. Purata simpanan KWSP setiap ahli akan menjadi proksi kepada jumlah wang yang dimiliki seseorang sekiranya mereka mengeluarkan simpanan KWSP sepenuhnya setakat Jun 2021. Purata simpanan KWSP setiap ahli ini kemudian akan digunakan untuk mengira jumlah tempoh persaraan yang boleh dibiayai dengan simpanan ini berdasarkan dengan jumlah perbelanjaan semasa bersara yang akan ditentukan oleh kajian ini.

Rajah 14: Perbandingan Purata Simpanan KWSP Setiap Ahli antara Bumiputera, Cina, dan India, setakat Jun 2021

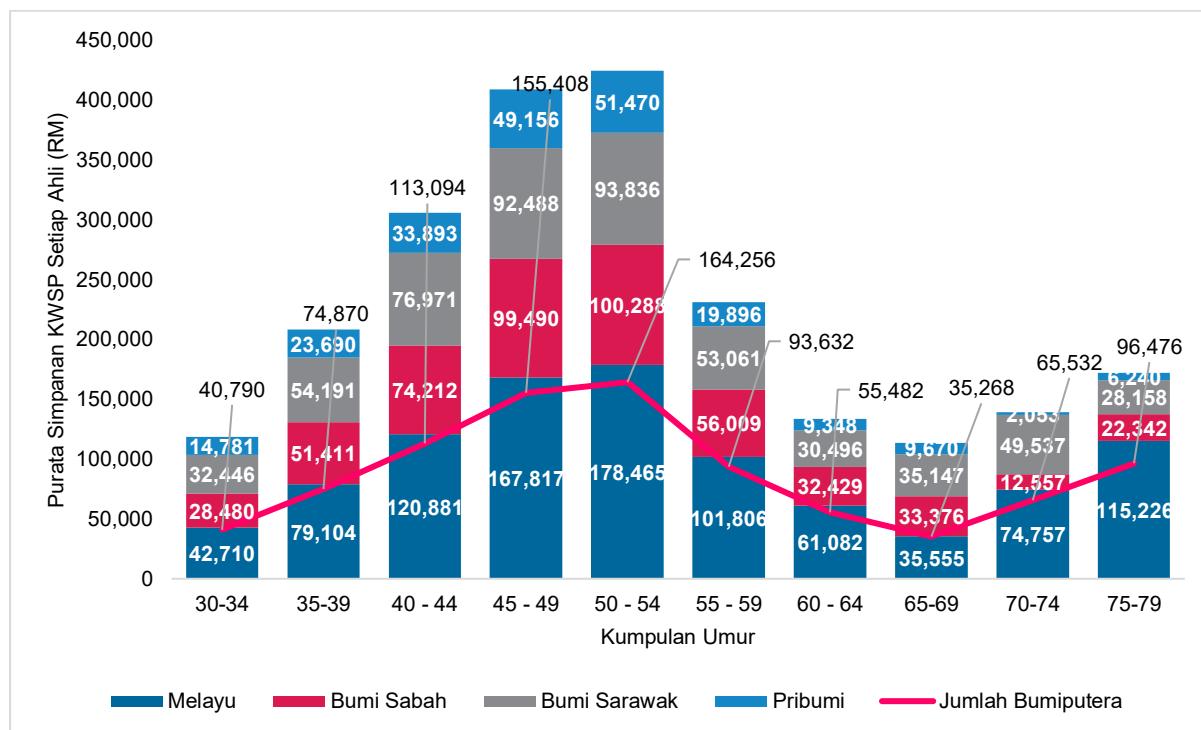


Sumber: KWSP

Menurut Rajah 14, purata simpanan KWSP setiap ahli bagi kaum Cina adalah yang tertinggi untuk semua kategori kumpulan umur berbanding dengan Bumiputera dan India. Dengan jumlah ahli KWSP yang lebih rendah berbanding dengan Bumiputera, kaum Cina, ironinya, mempunyai jumlah simpanan KWSP yang lebih tinggi, menyebabkan purata simpanan KWSP setiap ahli kaum Cina lebih tinggi berbanding dengan etnik yang lain.

Rajah 14 di atas boleh menjadi bukti bahawa memang terdapat jurang pendapatan antara Bumiputera dengan etnik lain terutamanya kaum Cina. Hal ini kerana jika Bumiputera mempunyai pendapatan yang lebih tinggi dan jika lebih ramai Bumiputera yang tidak bekerja di sektor awam membuat caruman KWSP, mereka akan mempunyai simpanan KWSP yang lebih tinggi yang sekali gus akan meningkatkan purata simpanan KWSP setiap ahli. Oleh itu, jurang purata simpanan KWSP setiap ahli antara Bumiputera dan etnik lain boleh menjadi proksi untuk mengukur jurang pendapatan dan simpanan golongan Bumiputera.

Rajah 15: Purata pendapatan KWSP setiap ahli di kalangan Bumiputera setakat Jun 2021



Sumber: KWSP

Kajian ini juga menganalisa kedudukan purata simpanan KWSP setiap ahli dalam kalangan Bumiputera. Menurut Rajah 15, purata simpanan KWSP setiap ahli adalah tidak sama rata walaupun dalam kalangan Bumiputera. Ahli daripada kalangan kaum Melayu mempunyai purata simpanan KWSP setiap ahli tertinggi bagi setiap kumpulan umur berbanding dengan kumpulan etnik Bumiputera yang lain. Pada masa yang sama, golongan Peribumi mempunyai purata simpanan KWSP setiap ahli yang terendah dan perkara ini merupakan satu perkara yang harus diberikan perhatian.

Antara faktor yang mungkin menyumbang kepada purata simpanan KWSP setiap ahli yang terendah dalam kalangan Pribumi adalah demografi kehidupan mereka yang kebanyakannya terletak di kawasan luar bandar. Aktiviti ekonomi kaum Pribumi yang tertumpu pada ekonomi tidak formal juga merupakan antara sebab berlakunya perkara ini.

Untuk mengesahkan tuntutan ini, kajian ini mencadangkan supaya pemeriksaan silang (cross-check) antara jumlah penduduk Pribumi dan tenaga buruh daripada kalangan kaum tersebut. Sekiranya tenaga buruh Pribumi didapati kurang daripada 50% daripada jumlah populasinya, maka boleh disimpulkan bahawa golongan Pribumi tidak mengambil bahagian dalam ekonomi formal sebagai tenaga buruh yang menyebabkan mereka tidak menjadi ahli aktif KWSP.



Tahap pendidikan golongan Pribumi turut menyumbang kepada masalah ini. Tahap pendidikan yang berkadar langsung dengan jumlah pendapatan menggambarkan bahawa golongan ini tidak mempunyai tahap pendidikan yang tinggi. Oleh sebab itu, mereka lebih banyak terlibat dengan aktiviti ekonomi tidak formal yang berpendapatan rendah, sekali gus mempengaruhi kadar simpanan KWSP. Pendidikan dan pendapatan mempunyai hubungan langsung dimana ianya akan mendorong seseorang untuk meningkatkan kemahiran sebagai salah satu asas untuk mendapatkan pekerjaan berkemahiran tinggi dengan pendapatan yang lebih tinggi berbanding dengan sebelum mendapat pendidikan¹⁶. Oleh hal yang demikian, etnik Pribumi merupakan golongan yang paling mudah terkesan jika berlakunya kemelesetan ekonomi kerana purata simpanan KWSP setiap ahli adalah yang paling rendah di antara etnik Bumiputera.

¹⁶ Jamison, Jamison, dan Hanushek (2006)

3.2 Perbelanjaan Persaraan

Kajian ini menganggarkan jumlah perbelanjaan bulanan semasa bersara berdasarkan tiga (3) kajian yang dilakukan di Malaysia. Yang pertama adalah Laporan Belanjaku 2021 oleh Social Wellbeing Research Centre (SWRC) yang mengkaji jumlah perbelanjaan bulanan untuk warga tua tunggal yang tinggal di kawasan Lembah Klang¹⁷. Kedua, kajian persaraan Kumpulan Wang Amanah Pencen (KWAP) yang mengkaji jumlah perbelanjaan bulanan untuk pesara kakitangan awam¹⁸. Ketiga, tinjauan perbelanjaan isi rumah yang dihasilkan oleh Jabatan Perangkaan Malaysia (DOSM) untuk kumpulan umur 45-64 tahun kerana usia persaraan berada di dalam kumpulan umur tersebut¹⁹.

Berdasarkan 3 sumber ini, kajian ini menggabungkan senarai perbelanjaan dan mengkategorikan nya semula berdasarkan penerangan yang lebih baik mengenai jenis perbelanjaan. Sekiranya terdapat persamaan dari segi jenis perbelanjaan, kajian ini akan mengambil jumlah yang paling tinggi untuk mengelakkan daripada membuat pengiraan yang terlalu rendah. Jika ada jenis perbelanjaan yang termasuk dalam kategori yang sama tetapi masih dianggap sebagai perbelanjaan yang berbeza, kajian ini mengambil jumlah purata dan menamakannya semula untuk menggambarkan kategori yang disebutkan itu menjadi lebih baik.

Dengan ini, kajian ini boleh memperoleh anggaran utama untuk perbelanjaan bulanan persaraan.

Oleh sebab keterbatasan data, kajian ini mencerminkan jumlah perbelanjaan yang dibuat oleh pesara dengan mengekstrapolasikan data dari pihak DOSM untuk memperoleh perbelanjaan persaraan bagi kaum Cina, India, penduduk negeri Sabah, negeri Sarawak dan kawasan luar bandar. Dengan menggunakan anggaran utama sebagai garis dasar, kajian ini mengambil bahagian perbelanjaan untuk setiap kategori untuk mendapatkan anggaran unik untuk perbelanjaan persaraan bagi 5 kategori yang lain. Perbelanjaan kawasan luar bandar akan kelaskan kepada etnik Pribumi kerana demografi hidup mereka yang tertumpu di kawasan luar bandar. Bagi orang Melayu dan keseluruhan Bumiputera, kajian ini akan kelaskan anggaran utama sebagai perbelanjaan persaraan.

Selepas ekstrapolasi dan derivasi, terdapat 6 jenis perbelanjaan bulanan persaraan iaitu anggaran utama, kawasan luar bandar, penduduk negeri Sabah, negeri Sarawak, kaum Cina, dan kaum India. Perbelanjaan ini merupakan anggaran TERAJU mengenai jumlah perbelanjaan bulanan yang dibuat oleh pesara untuk kumpulan etnik yang berbeza.

¹⁷ Kumpulan Wang Simpanan Pekerja (2020)

¹⁸ Institut Penyelidikan Malaysia Penuaan Universiti Putra Malaysia (2018)

¹⁹ Department of Statistics Malaysia (2019a)

Anggaran perbelanjaan persaraan bulanan yang dihasilkan TERAJU adalah seperti berikut:

Jadual 7: Perbelanjaan persaraan bulanan untuk unjuran utama dan kawasan luar bandar

Perbelanjaan Persaraan Bulanan	Unjuran Utama	Kawasan Luar Bandar
Jenis Perbelanjaan	Jumlah bulanan (RM)	Jumlah bulanan (RM)
Makanan dan barang dapur	833	515
Minuman dan tembakau	116	72
Pakaian dan kasut	166	103
Perumahan, air, elektrik, gas & bahan api lain	1,117	690
Hiasan, perkakasan & penyelenggaraan isi rumah	204	126
Kesihatan dan penjagaan diri	191	118
Pengangkutan	682	421
Komunikasi	252	156
Hiburan	458	283
Pendidikan	78	48
Aktiviti sosial dan amal	163	101
Membantu keluarga	515	318
Jumlah	4,775	2,951

Sumber: Pengiraan Penulis

Jadual 8: Perbelanjaan persaraan bulanan untuk negeri Sabah dan negeri Sarawak

Perbelanjaan Persaraan Bulanan	Sabah	Sarawak
Jenis Perbelanjaan	Jumlah bulanan (RM)	Jumlah bulanan (RM)
Makanan dan barang dapur	513	633
Minuman dan tembakau	71	88
Pakaian dan kasut	102	126
Perumahan, air, elektrik, gas & bahan api lain	688	849
Hiasan, perkakasan & penyelenggaraan isi rumah	126	155
Kesihatan dan penjagaan diri	118	145
Pengangkutan	420	519
Hiburan	155	192
Pendidikan	282	348
Aktiviti sosial dan amal	48	59
Membantu keluarga	100	124
Jumlah	2,940	3,631

Sumber: Pengiraan Penulis

Jadual 9: Perbelanjaan persaraan bulanan untuk kaum cina dan kaum india

Perbelanjaan Persaraan Bulanan	Cina	India
Jenis Perbelanjaan	Jumlah bulanan (RM)	Jumlah bulanan (RM)
Makanan dan barang dapur	1,126	938
Minuman dan tembakau	157	131
Pakaian dan kasut	224	187
Perumahan, air, elektrik, gas & bahan api lain	1,510	1,258
Hiasan, perkakasan & penyelenggaraan	276	230
isi rumah	259	215
Kesihatan dan penjagaan diri	922	768
Pengangkutan	341	284
Hiburan	619	516
Pendidikan	105	88
Aktiviti sosial dan amal	220	183
Membantu keluarga	696	580
Jumlah	6,454	5,377

3.3 Perbandingan Kumpulan Teras Pesara

Kajian ini menggunakan tiga (3) peringkat kumpulan umur sebagai proksi untuk usia persaraan iaitu 50-54 tahun, 55-59 tahun, dan 60-64 tahun. Berdasarkan purata simpanan KWSP setiap ahli untuk kumpulan umur terpilih ini, kajian ini kemudian membahagikannya kepada jumlah perbelanjaan persaraan bulanan seperti yang ditetapkan berdasarkan andaian di atas. Formulanya adalah seperti berikut:

Jumlah bulan yang diperlukan untuk menghabiskan simpanan KWSP

$$= \frac{\text{Purata Simpanan KWSP}}{\text{Anggaran Perbelanjaan Persaraan Bulanan}}$$

Fomula 2

Kajian ini menganggap orang Melayu akan tinggal di kawasan bandar dan juga kawasan luar bandar. Oleh itu, kajian ini akan mengambil purata simpanan KWSP setiap ahli bagi orang Melayu untuk dibahagi dengan anggaran utama untuk orang Melayu yang tinggal di kawasan bandar manakala membahagikannya kepada anggaran perbelanjaan persaraan bulanan di luar bandar untuk orang Melayu yang tinggal di luar bandar. Bagi golongan Bumiputera secara keseluruhan, anggaran perbelanjaan utama akan digunakan. Bagi golongan Bumiputera Sabah dan golongan Bumiputera Sarawak pula, masing-masing akan menggunakan anggaran perbelanjaan persaraan bulanan untuk negeri Sabah dan negeri Sarawak. Begitu juga dengan kaum Cina dan India, kajian ini membahagikan jumlah purata simpanan KWSP setiap ahlinya dengan anggaran perbelanjaan persaraan bulanan bagi kaum Cina dan kaum India.

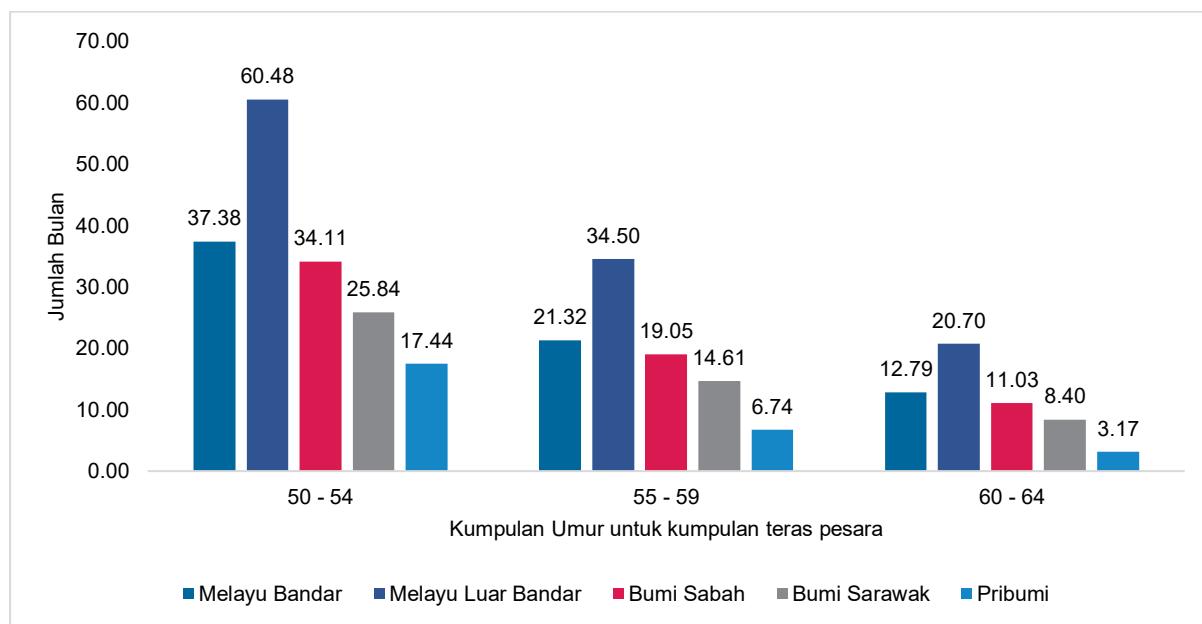
Jadual 10: Pengagihan anggaran perbelanjaan persaraan bulanan mengikut kumpulan etnik

Purata Simpanan KWSP setiap ahli	Anggaran Perbelanjaan Persaraan Bulanan
Keseluruhan Bumiputera	Anggaran perbelanjaan utama
Orang Melayu bandar	Anggaran perbelanjaan utama
Orang Melayu luar bandar	Anggaran perbelanjaan di luar bandar
Bumiputera Sabah	Anggaran perbelanjaan di negeri Sabah
Bumiputera Sarawak	Anggaran perbelanjaan di negeri Sarawak
Pribumi	Anggaran perbelanjaan di luar bandar
Cina	Anggaran perbelanjaan bagi kaum Cina
India	Anggaran perbelanjaan bagi kaum India

Sumber: Pengiraan Penulis

Pengiraan ini berdasarkan pada anggapan bahawa kumpulan teras pesara akan mengeluarkan simpanan KWSP mereka secara keseluruhan dan akan berbelanja berdasarkan anggaran yang dihasilkan oleh kajian ini untuk perbelanjaan tempoh persaraan. Kajian ini menganggap bahawa pesara tidak mempunyai sumber pendapatan tambahan semasa bersara dan hanya bergantung kepada simpanan yang mereka ada di KWSP.

Rajah 16: Jumlah masa diperlukan oleh kumpulan teras pesara di kalangan Bumiputera untuk menghabiskan simpanan ketika bersara



Sumber: KWSP, Pengiraan Penulis



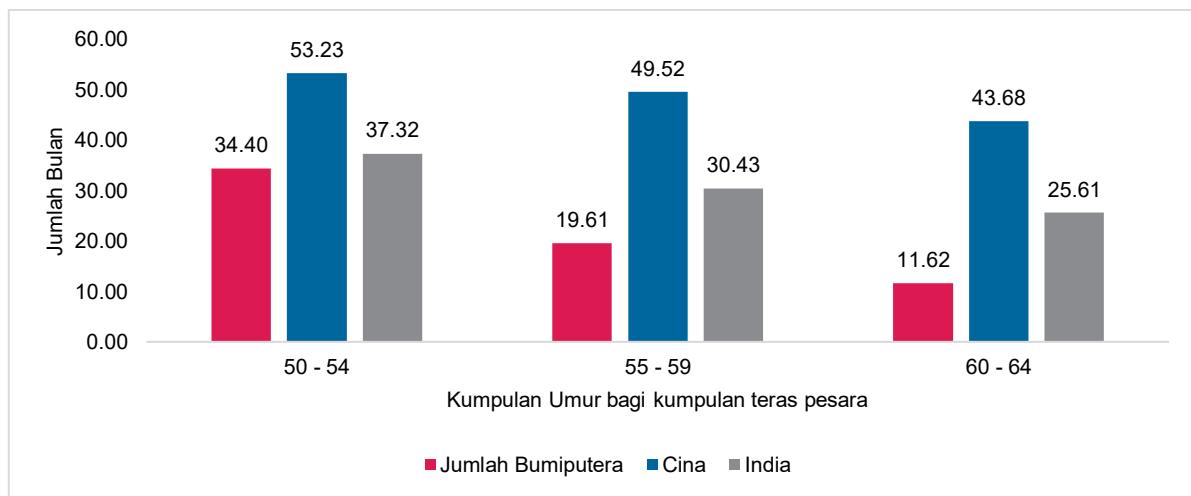
Kajian ini mendapati bahawa dalam kalangan Bumiputera, orang Melayu yang bersara dan tinggal di luar bandar akan mempunyai lebih banyak simpanan berbanding dengan etnik Bumiputera yang lain. Sebagai contoh, orang Melayu berumur 50-54 tahun yang tinggal di luar bandar akan menggunakan sekitar 60.48 bulan atau 5.04 tahun untuk menghabiskan simpanan mereka ketika bersara. Manakala orang Melayu berumur 55-59 tahun dan 60-64 tahun yang tinggal di luar bandar akan menggunakan masa sekitar 34.5 bulan atau 2.88 tahun dan 20.7 bulan atau 1.73 tahun untuk menghabiskan simpanan masing-masing. Perkara ini terjadi kerana anggaran perbelanjaan persaraan di kawasan luar bandar adalah lebih rendah dengan andaian mereka mempunyai jumlah purata simpanan KWSP setiap ahli yang sama.

Oleh sebab orang Melayu mempunyai purata simpanan KWSP setiap ahli yang lebih tinggi, orang Melayu yang tinggal di bandar juga menggunakan masa yang lebih lama untuk menghabiskan simpanan mereka semasa bersara berbanding dengan etnik Bumiputera yang lain.

Bumiputera Sabah mempunyai prestasi yang agak baik berbanding dengan Bumiputera Sarawak di mana mereka memerlukan 34.11 bulan atau 2.84 tahun untuk menghabiskan simpanan mereka untuk kumpulan umur 50-54 tahun. Manakala bagi kumpulan umur 55-59 tahun dan 60-64 tahun, Bumiputera Sabah masing-masing memerlukan 19.05 bulan dan 11.03 bulan untuk menghabiskan simpanan semasa bersara.

Oleh sebab etnik Pribumi mempunyai purata simpanan KWSP setiap ahli yang terendah, kajian ini menunjukkan bahawa golongan Pribumi hanya mempunyai sekitar 17.44 bulan atau 1.45 tahun untuk menghabiskan simpanan mereka semasa bersara bagi mereka yang berumur 50-54 tahun. Untuk kumpulan umur 55-59 tahun dan 60-64 tahun yang lain, golongan Pribumi masih akan mengalami tempoh penggunaan simpanan yang lebih pendek semasa bersara iaitu selama 6.74 bulan dan 3.17 bulan. Pengiraan ini berdasarkan purata simpanan KWSP setiap ahli Pribumi dan anggaran perbelanjaan persaraan untuk kawasan luar bandar.

Rajah 17: Jumlah masa diperlukan oleh kumpulan teras pesara di antara Bumiputera, Cina, dan India untuk menghabiskan simpanan ketika bersara



Sumber: KWSP, Penggiraan Penulis

Untuk perbandingan antara etnik, kajian ini mendapati bahawa walau pun orang Cina mempunyai perbelanjaan persaraan bulanan yang lebih tinggi berbanding dengan orang Melayu dan orang India, mereka masih mempunyai lebih banyak simpanan untuk dibelanjakan semasa usia persaraan mereka. Sebagai contoh, orang Cina yang berumur 50-54 tahun hanya akan menghabiskan simpanan mereka selama 53.23 bulan atau 4.44 tahun, manakala kumpulan usia orang Cina yang berumur 55-59 tahun dan 60-64 tahun akan menghabiskan simpanan masing-masing selama 49.52 bulan atau 4.13 tahun dan 43.68 bulan atau 3.64 tahun.

Golongan Bumiputera adalah yang terendah di antara 3 etnik ini di mana Bumiputera yang berumur 50-54 tahun, akan mengambil masa sekitar 34.4 bulan atau 2.87 tahun untuk menghabiskan simpanan semasa bersara, bertentangan dengan orang India yang akan mengambil masa 2.92 bulan lebih lama.

Manakala Bumiputera yang berumur 55-59 tahun dan 60-64 tahun akan mengambil masa sekitar 19.61 bulan atau 1.63 tahun dan 11.62 bulan untuk menghabiskan simpanan masing-masing semasa bersara sementara orang India masing-masing mengambil masa sekitar 30.43 bulan atau 2.54 tahun dan 25.61 bulan atau 2.13 tahun.

Kecenderungan untuk semua kumpulan etnik adalah sama di mana setiap kumpulan usia yang lebih tua akan mempunyai masa yang lebih pendek untuk menghabiskan simpanan kerana mereka mempunyai simpanan KWSP rata-rata yang lebih rendah kerana dasar pengeluaran KWSP di mana umur pengeluaran penuh KWSP adalah pada umur 55 tahun.

KESIMPULAN

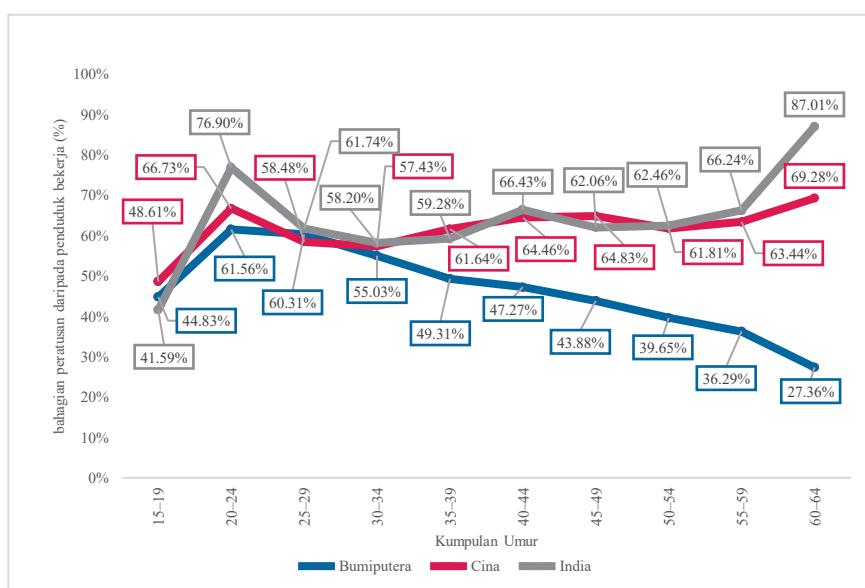
Objektif kajian ini adalah untuk mengira purata simpanan KWSP untuk Bumiputera mengikut usia, dan menganggarkan jumlah perbelanjaan semasa persaraan untuk Bumiputera. Menurut dapatan dan analisis kajian ini, purata simpanan KWSP setiap ahli bagi golongan Bumiputera untuk setiap kumpulan umur adalah sebanyak RM83,784.13. Manakala untuk kumpulan teras pesara Bumiputera, purata simpanan KWSP setiap ahli mereka adalah sebanyak RM104,456.46.

Disebabkan kajian ini menganggarkan perbelanjaan persaraan Bumiputera adalah sebanyak RM4774.94 sebulan, maka secara purata, Bumiputera untuk setiap kumpulan umur akan mengambil masa dalam lingkungan 17.5 bulan untuk menghabiskan simpanan tersebut ketika bersara. Manakala untuk kumpulan teras pesara Bumiputera, mereka akan mengambil masa dalam lingkungan 21.9 bulan untuk menggunakan kesemua simpanan KWSP mereka ketika bersara.

Terdapat 2 kesimpulan hipotesis penting berdasarkan kajian yang dilakukan oleh kajian ini

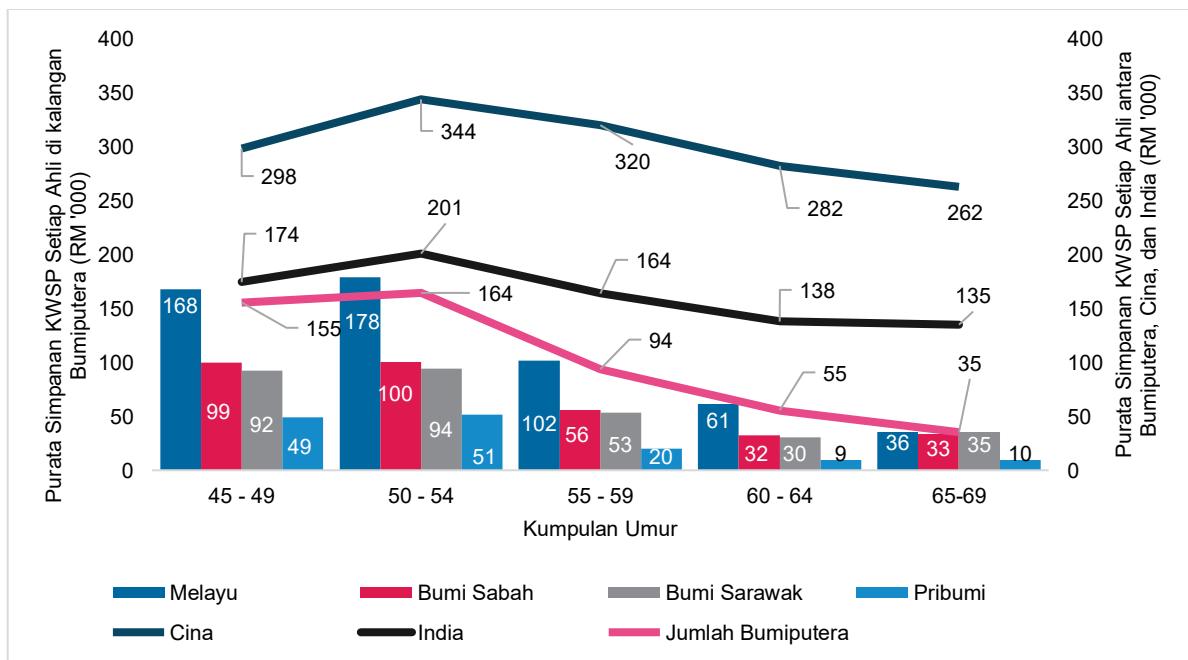
- 1) Bilangan ahli aktif KWSP yang berkaitan dengan penduduk bekerja boleh memberikan beberapa hipotesis mengenai potensi kebergantungan sistem pencen oleh golongan Bumiputera. Dalam pada masa yang sama, hanya 20.19% daripada penduduk bekerja golongan Bumiputera merupakan bekerja sendiri dan pekerja keluarga tanpa gaji.

Rajah 18: Bahagian peratusan ahli aktif KWSP kepada penduduk kerja



- 2) Purata simpanan KWSP setiap ahli dapat memberikan kita sedikit gambaran mengenai tahap jurang pendapatan di kalangan Bumiputera. Golongan Peribumi adalah golongan yang paling rendah di kalangan Bumiputera. Dalam masa yang sama, golongan Bumiputera secara keseluruhan masih kurang dari segi purata simpanan KWSP jika dibandingkan dengan orang Cina.

Rajah 19: Perbandingan Purata Simpanan KWSP Setiap Ahli, setakat Jun 2021



Sumber: KWSP

5.0 Cadangan Dasar

Untuk memastikan golongan Bumiputera dapat meningkatkan pendapatan dan simpanan mereka, pihak kerajaan telah melaksanakan pelbagai polisi dan inisiatif jangka masa pendek, sederhana dan panjang melalui pakej rangsangan ekonomi yang telah diperkenalkan sejak tahun 2020²⁰ seperti PRIHATIN, PENJANA, KITA PRIHATIN, PERMAI, PEMERKASA, dan PEMERKASA+.

²⁰ Cheng (2021)

Jangka Masa Pendek

Kerajaan telah memperkenalkan pelbagai program latihan dan kemahiran semula bagi memastikan pengekalan dan penjanaan pekerjaan. Menurut laporan LAKSANA²¹, setakat 11 Jun 2021, seramai 143,309 peserta telah diluluskan untuk mengambil bahagian dalam program-program latihan dan penjanaan pekerja. Memandangkan 57.65%²² daripada pekerja di kalangan penduduk bekerja merupakan golongan Bumiputera, kajian ini berpendapat program latihan dan kemahiran semula di bawah pakej rangsangan ekonomi ini sememangnya akan memberikan faedah kepada golongan Bumiputera yang mempunyai taraf pekerjaan sebagai pekerja. Sebagai contoh, pakej rangsangan ekonomi PEMERKASA+ memberikan insentif untuk pekerja menaikkan taraf kemahiran mereka melalui Pembangunan Sumber Manusia Berhad (HRDF) dimana inisiatif seperti ‘SME Development’, ‘Industrial Revolution 4.0’ (IREV4.0), dan ‘Place and Train’ dilaksanakan untuk meningkatkan kebolehpasaran pekerja.

Selain itu, Kementerian Pembangunan, Usahawan dan Koperasi (MEDAC) juga melaksanakan skim latihan seperti ‘INSKEN Business Training’ dan ‘Program Micro Connector’. Setiap program dan skim dibawah ini semestinya akan membantu seseorang pekerja untuk memastikan kemahiran mereka terus kekal relevan sekaligus

dapat membantu mereka untuk menjadi lebih kompetitif di pasaran buruh. Oleh hal yang demikian, program-program latihan dan penjanaan pekerjaan boleh membantu golongan Bumiputera untuk meningkatkan pendapatan dan simpanan mereka dalam jangka masa pendek. Selain itu, inisiatif subsidi upah juga diteruskan di bawah pakej rangsangan ekonomi PEMERKASA+²³. Bagi memastikan majikan dapat terus mengupah pekerja dalam keadaan perniagaan yang tidak menguntungkan ketika pandemik COVID-19, kerajaan telah memperuntukkan sejumlah RM5.2 bilion untuk subsidi upah. Dengan adanya insentif seperti ini, kerajaan dapat membantu sebahagian pekerja di sektor-sektor utama yang terkesan kerana COVID-19 seperti sektor pelancongan dan sektor peruncitan, untuk tidak kehilangan sumber pendapatan mereka kerana dibuang kerja. Subsidi upah mampu memberikan galakkan kepada majikan untuk tidak membuang pekerja agar golongan pekerja seperti 78%²⁴ daripada golongan penduduk bekerja Bumiputera boleh memanfaatkan inisiatif ini. Oleh itu, bantuan ini merupakan salah satu bantuan untuk meningkatkan pendapatan dan simpanan golongan Bumiputera secara tidak langsung untuk jangka masa pendek.

²¹ Agensi Pelaksanaan Ekonomi dan Koordinasi Strategik Nasional (LAKSANA) (2021)

²² Department of Statistics Malaysia (2020c)

²³ Ibid ²⁰

²⁴ Ibid ²¹

“

Melalui TPB2030, salah satu teras initiatif adalah meningkatkan pertumbuhan dan nilai Perusahaan Kecil dan Sederhana (PKS) bumiputera menerusi inisiatif berstrategi.



Jangka Masa Sederhana dan Panjang

Kerajaan tekad untuk memperkasakan perniagaan seperti insentif dana pinjaman mudah kepada perusahaan kecil dan sederhana (PKS), kemudahan automasi digital PKS, dan sokongan penggunaan teknikal dan digital bagi PKS. Sebagai contoh, kerajaan telah berjaya memberikan sebanyak RM12.14 billion pinjaman mudah kepada PKS²⁵ agar PKS dapat menggunakananya untuk pelaburan kapital dan sekaligus dapat membantu mengembangkan perniagaan mereka dalam jangka masa sederhana. Sekiranya 59.68%²⁶ daripada jumlah bekerja sendiri di kalangan penduduk bekerja merupakan golongan Bumiputera, ini bermaksud golongan Bumiputera yang bekerja sendiri boleh meningkatkan pendapatan dan simpanan mereka dengan memanfaatkan initiatif kerajaan untuk memperkasakan perniagaan kerana lebih separuh daripada golongan bekerja sendiri merupakan golongan Bumiputera.

Dalam pada masa yang sama, kerajaan juga mempunyai usaha untuk meningkatkan pendapatan golongan Bumiputera dalam jangka masa yang panjang melalui pelaksanaan Tindakan Pembangunan Bumiputera 2030 (TPB2030) yang akan dilancarkan pada suku tahun keempat pada tahun 2021. TPB2030 merupakan hala tuju yang akan memastikan pemberdayaan Bumiputera diselaras dengan strategi peringkat nasional seperti Wawasan Kemakmuran Bumiputera 2030 (WKB2030). Hala tuju 10 tahun ini akan difokuskan kepada pemerkasaan dan peningkatan kesejahteraan sosioekonomi Bumiputera di sektor utama dan bidang strategik. TPB2030 adalah kesinambungan daripada polisi Bumiputera sebelumnya, yang mengambil kira keadaan semasa, termasuk kesan pandemik serta jangkaan keadaan yang akan berlaku dalam tempoh 10 tahun akan datang. Program TPB2030 akan dilaksanakan melalui 7 Aktiviti Pertumbuhan Utama Ekonomi (KEGA), 3 Bidang Transformasi Ekonomi Bumiputera dan 7 Bidang Keutamaan (PA) yang disasarkan memberi sumbangan Lebihan Operasi Kasar (GOS) perusahaan Bumiputera kepada Keluaran Dalam Negeri Kasar (KDNK) sebanyak RM438 bilion. TPB2030 dipercayai mampu untuk menutup jurang pendapatan dankekayaan antara golongan Bumiputera dan bukan Bumiputera. Bagi menangani jurang ketaksamaan ini, salah satu inisiatif bagi memastikan usaha untuk mencapai pembangunan sosioekonomi Bumiputera yang saksama adalah memberi fokus kepada pemerkasaan dan penambahbaikan kesejahteraan sosioekonomi Bumiputera dalam sektor utama dan bidang strategik dalam hala tuju 10 tahun, seiring dengan strategi peringkat nasional melalui WKB2030 dan Rancangan Malaysia Ke-12 (RMKe-12). TPB2030 telah direka bentuk dengan pendekatan holistik dengan pemilihan secara teliti setiap indikator dan keberhasilan yang boleh diukur.

²⁵ Ibid ²⁰

²⁶ Ibid ²¹



Selain itu, antara cara untuk meningkatkan simpanan Bumiputera adalah melalui bidang keusahawanan. Melalui TPB2030, salah satu teras initiatif adalah meningkatkan pertumbuhan dan nilai Perusahaan Kecil dan Sederhana (PKS) Bumiputera menerusi inisiatif berstrategi. Oleh sebab beberapa faktor yang tertentu, PKS Bumiputera menghadapi cabaran untuk mengembangkan dan sekaligus meningkatkan simpanan mereka. Antara faktornya adalah seperti kos infrastruktur yang tinggi, dana yang tidak mencukupi, kekurangan kemahiran pengurusan perniagaan, dan akses yang rendah kepada teknologi. Halangan ini telah menyebabkan PKS Bumiputera ketinggalan dari segi daya saing dan ketidakmampuan untuk memanfaatkan potensi mereka untuk menjadi pemain global. Dengan adanya initiatif menjalinkan kerjasama strategik dengan pelabur asing untuk pembangunan PKS Bumiputera, inisiatif ini akan membolehkan PKS Bumiputera untuk mendapatkan akses pembiayaan daripada pelabur asing untuk menyokong pengembangan perniagaan global. Antara langkah pelaksanaannya adalah melalui kerjasama strategik dengan pelabur asing dan pengurus dana yang akan dijalinkan oleh pemudahcaraan TERAJU dan Lembaga Pembangunan Industri Malaysia (MIDA) untuk mempersiapkan PKS Bumiputera untuk menjadi pemain global. Geran padanan boleh diberikan untuk menambah pelaburan asing di dalam PKS Bumiputera terpilih. Dengan bimbingan para pelabur ini, PKS Bumiputera akan dilengkapi dengan asas yang diperlukan untuk membina kehadiran pasaran global dan memperkuatkannya daya saing. Setelah PKS Bumiputera berjaya mengembangkan perniagaan mereka di peringkat antarabangsa, pendapatan mereka secara tidak langsung akan meningkat dan sekali gus membantu dalam membina simpanan buat persaraan mereka.

Tambahan pula, TPB2030 juga memperkenalkan inisiatif menggalakkan usaha sama dengan syarikat bukan Bumiputera. Bagi memastikan PKS Bumiputera terus membangun pesat dan dapat menjana pendapatan dan simpanan yang lebih tinggi, kerjasama dengan syarikat bukan Bumiputera akan membantu PKS Bumiputera untuk memanfaatkan antara satu sama lain. Hal ini kerana syarikat Bumiputera mempunyai kadar kejayaan yang lebih rendah dalam membida projek yang ditawarkan oleh organisasi di dalam dan luar negara. Oleh itu, usaha sama antara syarikat Bumiputera dan bukan Bumiputera akan digalakkan untuk melaksanakan usaha antarabangsa secara bersama, dan akhirnya meningkatkan kadar kejayaan syarikat Bumiputera dalam tawaran tender. Antara langkah pelaksanaannya adalah menerapkan kerangka kerja kolaborasi yang didukung oleh lima (5) kriteria iaitu penyelaras strategi, komunikasi dan kepercayaan, penglibatan lintas fungsi, penciptaan nilai dan perkongsian, dan tata kelola organisasi. 5 perkara ini akan memberi perniagaan Bumiputera akses kepada kepakaran industri dari rakan bukan Bumiputera, dan juga membolehkan mereka mengumpulkan sumber untuk meningkatkan daya saing keseluruhan mereka.

Selain itu, kerajaan boleh melaksanakan insentif ini melalui pengecualian cukai atas kos tertentu atau gaji bersubsidi untuk pekerja projek. Bagi penerbit tender tempatan, insentif untuk memberikan kontrak kepada syarikat usaha sama Bumiputera dan bukan Bumiputera juga akan diberikan melalui pengecualian cukai atau pengurangan cukai berganda atas kos yang dikeluarkan untuk projek tersebut. Inisiatif ini akan memastikan syarikat Bumiputera yang berkebolehan dan berwibawa mendapat sokongan yang mencukupi untuk mengembangkan perniagaan mereka di luar Malaysia, dan mendapatkan pendedahan dan pengalaman antarabangsa untuk mengembangkan perniagaan mereka.



RUJUKAN

- Agensi Pelaksanaan Ekonomi dan Koordinasi Strategik Nasional (LAKSANA). (2021). Laporan LAKSANA. Putrajaya: Menteri Kewangan Malaysia. Didapatkan dari <https://pre2020.treasury.gov.my/flipbook/laksana58/>
- Bank Negara Malaysia. (2020). BNM Annual Report 2020. Kuala Lumpur: Bank Negara Malaysia.
- Bell, E., Carasso, A., & Steuerle, C. (2005). Strengthening Private Sources of Retirement Savings for Low-Income Families. Washington: The Urban Institute.
- Beverly, S. (1999). Institutional determinants of saving: Implications for low-income households and public policy. *Journal of Socio-Economics*, 28(4), 457-473.
- Cheng, C. (2021). Fiscal size matters (Pt. 2): Permerkasa Plus and Malaysia's economic stimulus packages. *Economics, Trade, and Regional Integration*. Kuala Lumpur: Institute of Strategic and International Studies (ISIS) Malaysia. Didapatkan dari <https://www.isis.org.my/wp-content/uploads/2021/06/Pemerikasa-Plus2.pdf>
- Department of Statistics Malaysia. (2019). Household Expenditure Survey Report 2019. Department of Statistics Malaysia.
- Department of Statistics Malaysia. (2019). Household Income and Basic Amenities Survey Report 2019. Kuala Lumpur: Department of Statistics Malaysia.
- Department of Statistics Malaysia. (2020a). Effect of COVID-19 on Economy and Individual Special Survey (Round 1). Kuala Lumpur: Department of Statistics Malaysia.
- Department of Statistics Malaysia. (2020b). Effect of COVID-19 on Economy and Individual Special Survey (Round 2). Kuala Lumpur: Department of Statistics Malaysia.
- Department of Statistics Malaysia. (2020c). Labour Force Survey Report. Kuala Lumpur: Department of Statistics Malaysia.
- Goldberg, J. (2014). Products and policies to promote saving in developing countries. IZA World of Labor.
- Ibrahim, D., Isa, Z. M., & Ali, N. (2012). Malaysian Savings Behavior towards Retirement Planning. 2012 International Conference on Economics Marketing and Management, 28.
- Jack, D. (2016). The Issue of Japan Aging Population. Chicago: University of Chicago Law School.
- Jamison, E., Jamison, D., & Hanushek, E. (2006). The Effects of Education Quality on Income Growth and Mortality Decline. Cambridge: National Bureau of Economic Research.
- Kumpulan Wang Simpanan Pekerja (KWSP). (2020). Belanjawanku. Kuala Lumpur: KWSP.
- Maestas, N., Mullen, K., & Powell, D. (2016). The Effect of Population Aging on Economic Growth, the Labor Force and Productivity. Cambridge: National Bureau of Economic Research.
- Malaysia Research Institute on Ageing Universiti Putra Malaysia. (2018). Retirement Preparedness And Productive Ageing Among Government Employees And Retirees In Klang Valley. Kuala Lumpur: KWAP.
- Mansor, N., Awang, H., & Ab Rashid, N. F. (2019). Malaysia Ageing and Retirement Survey. Encyclopedia of Gerontology and Population Aging.
- Mohd Azman, M. (2021, September 24). Simpanan 46 peratus ahli KWSP bawah 55 tahun kurang RM10,000. Didapatkan October 3, 2021, daripada Sinar Harian Online: <https://www.sinarharian.com.my/article/163304/BERITA/Nasional/Simpanan-46-peratus-ahli-KWSP-bawah-55-tahun-kurang-RM10000>
- Mohd, S., Mansor, N., Awang, H., & Ku Ahmad, S. (2015). Population Ageing, Poverty and Social Pension in Malaysia. Kuala Lumpur: Faculty of Economics and Administration (FEA) University of Malaya.
- Yoong, F. J., See, B. L., & Baronovich, D.-L. (2012). Financial Literacy Key to Retirement Planning in Malaysia. *Journal of Management and Sustainability*, 2(1), 75-86. doi:10.5539/jms.v2n1p75



JABATAN PERDANA MENTERI



PENERAJU BUMIPUTERA

Ikuti Kami di



www.teraju.gov.my